

619
1970

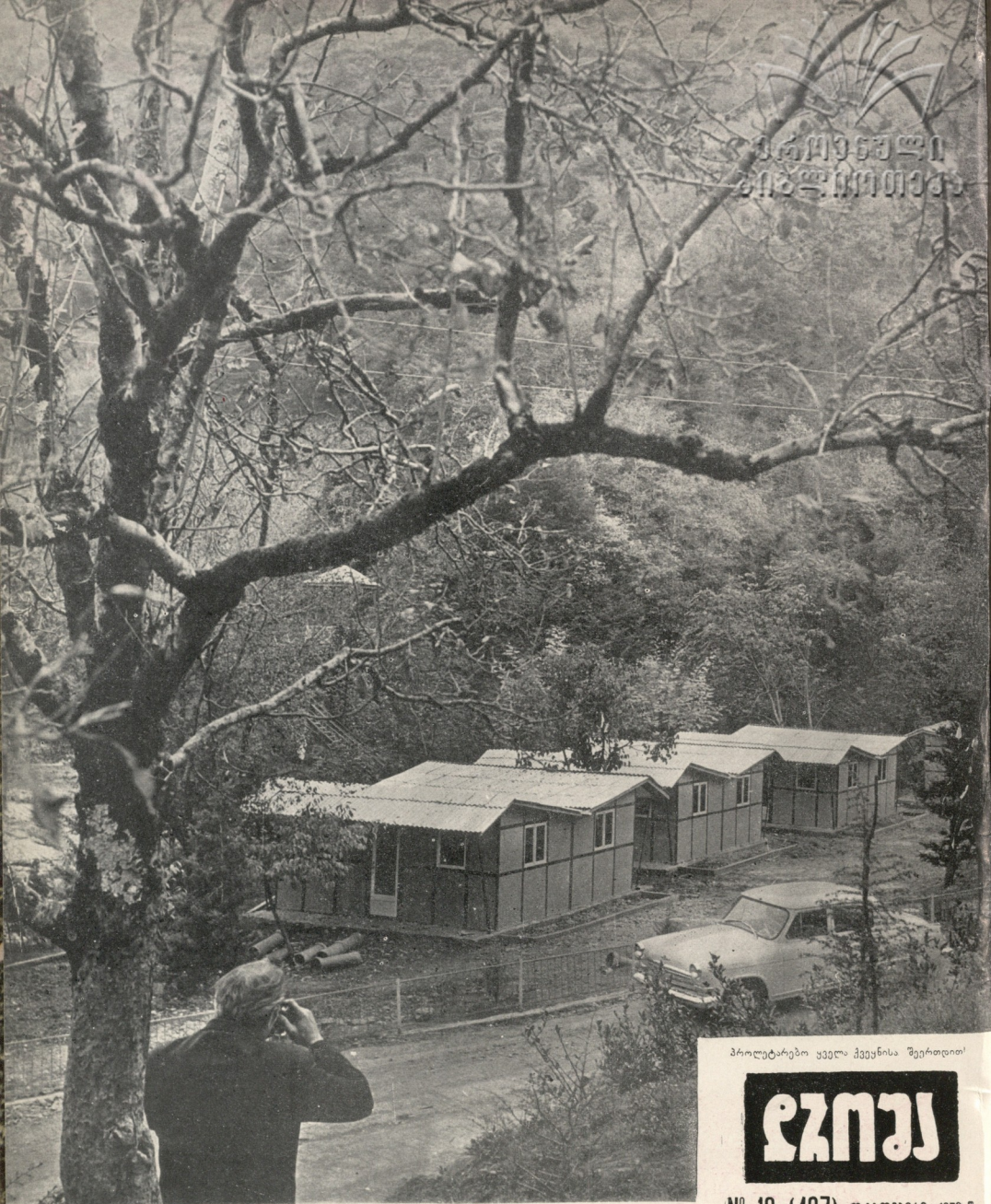

წევრთა
ბიუროსთვის

საქართველო

№ 10 ოქტომბერი 1970

პროლტარებო უველა ქვეყნისა შვირთდიო!

ღარი

№ 10 (407) ოქტომბერი, 1970 წ.

გამოცემის წელი 40-ე

ყოველთვიური საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და სალიბერალური-სამხატვრო ჟურნალი

ვანის რაიონი სულორის სამკურხალო წყლებზე.
ფოტო შ. ხუციანისა

საქართველოს კომუნარსია

ასეთი ჩვენი რაიონი

ჩემები და მომასწავლებელი

ამ ორმოციოდ წლის წინ, სამტრედიიდან ვაწეო პირველი გზაზე აუცილებლად შეგხვდებოდა მე-რამდენიმე და ჩაღანდარები დაურკნულბოლო პარკები. საბუნებისმეტყველო ცხენებზე ისხდნენ ქალი და კაცი, ბავშვი თუ მოზოცი და თავიანთი მთელი წლის ნაშაგარის გასასყიდად ბარის სოფლებში ეზიდებოდნენ.

ძველი არ იყო გაღმარებული ცაცის ცნობა სამტრედიის ბაზარზე: თავზე ყაბაღანყარული, ან ფარულიანი ქუთილი, ვერცხლისბალიანი ქაჩი: და ზედ ჩამოყიდებული სათფურეთი, წინდებში ჩაგდებული გალიფეთი და ფეხზე რეზინის წუდეხი. ქალბი ლამაზი, მაგრამ მალურიასავან ვანაწამები სახეებით. კაცები და ქალები, როცა თავიანი საქონელი აყვებდნენ, სახეზე სიწიფილ ვაჭარკრავდა.

— ლობიოთი ვაჭრობა ჩა ჩვენი საქმეა, ბატონო, მაგრამ რა ვქნა, ირითღ გროში თუ არ ვიშოვი, იქაბი რით შევიპოთ, — ამბობდნენ მორცხვად.

დღის სამტრედიის-ვანის გზაზე ვაწეოვედებოდა დაქვიანი ვანის მიწის ბაზაქითი დეტაროული ავტომობილები. საღდა ნახეთ ჩაღანდარის ცხენს, ვერც რეზინის წუდეხიანა და წინდებში ჩაგდებულ გალიფ-მარღანს კაცს შეგდებდით სამდე. ირონზე ვაწეოვებოდა ხოლმე წაშლი ზღვარი ვაჭარს და ვაწეოვებოდა შორის.

ჩვენი ავტომობილი ჩაიოხული ცენტრისაკენ მიქროს. ხელმარცხნივ თვალწინდებოდა ქალბიანი, მარჯვნივ — მაქსი გორაკები, სიღანა და დიდ ოღასაბოლი ვაწეოვედებოდა. ირგვლივ შემოვივდომის დაბორიბოლი სურნლო ტრაილებს. ვინდა, რუმად უდარი ამ სიღანაზე, მაგრამ ეწაწულიანი შოფერი რაღაც საინტერესო და მთაროულ ამავეს ჰყვება. ჩვენს ვეფრითი მჭედობი გზაზე რეულიანად იციხის.

— მოლა, ახლა ჩემების სავალდა სამტრედიისი ვიყავი, — ამბობს შოფერი.

— როგორ, ვანში ჩემები არ იშოვებ? — სხვათაშორის ვციხებ მე.

— ა, რას ბრძანებთ, ბატონო, რაც ჩვენთან გვიყუთიანი ჩამოვიდა, მას შეზღვევ ჩვენი ჩემები სანთლითი სახელები გახდა.

— რაშია-მითხი საქმე? — უფრო დაწერილობითი ვაწეოვებოდა შოფერი.

თურმე მაშინ გვი ყუთიანი ახალი არჩეული ერთი ვანის ჩაიოხობის პირველი მდგენელი. ცოცხლს დასავალიტრებულად მიხვდა რომელიღაც კომპლექტურებში. მდივანს, თურმე, ჩემებიც ეცვა, თავმჯდომარე კი იმპორტული შვეი შოქსინი.

როცა ფერის ოქში ჩასულან, მდივანს შეუმჩნევიო, რომ აქ ახლასან დაუფიანი ფერმასთან მისაკვლილი ახლავტანი გზა, მაგრამ ისე ვიწრო ყუთილი გზა, რომ ერთი კაცი ძლივს გავიდეთ.

გზად, სიდა, ახლა ჩემებიანი მდივანი ამ ახლავტანზე ზედა მთაბეჭეს. რა ჰქნას მოკსინებინან, თავმჯდომარემ? მდივანს წინ გვი გაუსწრეს, ვერც უკან ვაგვივება, ვინაიდან იგი წადაურწმ იმღვავა შეითივებს. მტეტი გზა არაა, სტემბის ვეფრითი ეწედა იაროს, მაგრამ იმ მუხლამდე ტრაილი, თუცა ვინ ჩინის ახლა ამას. როცა ფერმასთან მივიდნენ, ყუთიანს გერ თავის შურად შეგვბედა დაუბედავს, მტეტი ტრაილი ჩარჩობისაკენი აივლებოდა თავმჯდომარის ტუფლებზე და ლიბლითი თუქვას: როცა სამშობულოდ ასე მოღურად ვაგვიარს ჩავსა, ვსავალიტანი ვეზებუდ უფრო მტეტი და უფრო ვიწრო უნდა დაეკითხო.

— კაცი კაბაშია, ბატონო, ნაწებები კაცი კაბაში, — ამბობს შოფერი გვეფრითი მჭედობი მოხოცი მაქსიკაცი და დაბანს — ოქაბში, ჩემო ბატონო, ჰყუთიანი და ყუთიანობი კაცი თუ არა უფროსი, ის ოქაბი ბარჯის ვერ მოვიტყვებს. მოვხვებდი კაცი და ახლავტანი სიციფი, ახლა რომ გვიდავ, ჩვენს რაიონს რასადგროს არ ჰქონდა. ამავე მტეს ვეწეოვებოდი, ბატონო, უწინ, მარა რად ვინდა, ბარჯე არ ჰქონდა ჩვენს ვეწეოვებებს.

საინტერესო საუბარი გზა შეუმჩნეველად ვაგლიწეო. დაბის კარგეჭვთან ვაგლიწეო ტაბიტის მონუშენტარი ძეგლი შევავევება. ხოლო ცენტრში აღმართულია დიდებულნი ძეგლი კოლხი დედასა,

რომელსაც ერთ ხელში აწივებოდა ჩაიადანი უქარაგს, მეორეში კი დედასა.

ბროწეულის და ტაქსის ფასი

ვუხავი ვანის ჩაიოხობის პირველი მდივანის კაბინეტში, ინტერესით ვუსწრებ გვი ყუთიანის საქმიან და საინტერესო საუბარს. ახერხებ მას ჩემებთან არ ავიდა. სიქაციის ოღანი ნინაწეულად არ ამჩნევიო სახეზე, წარმოსადგევი და ჩანსაღვ ავევებობის ახლავტანდა კაცი.

საუბარი იმდენად მინიღვედა, რომ მე ვაწეოვებდა ჩავებოდა წინასწარ შევინაღვ კოხიარს.

— ვაწეოვებოდა წარმატებები, ჩა თქვა უნდა, ვეკვს. ამას ერთი თვალის ვაღვალბობოდა შეამჩნეს კაცი, მაგრამ დავცე იმით ვერ ვაგვიპოვებოდა, რაც გუზინს ვაგლიწეო. ვინ უფრო დღეი საქმიანება, ცხოვრებულ სწორად იმბოზა საინტერესო, რომ უფრო ახალ დღეს რაღაც ახალი მოიპვს, დღეს რომ ლამაზია ვანი, ჩვენ ვცინდა კიდევ უფრო ლამაზი იყოს ისე ზედა. ახლა ვანტლების საფირბო სი არის: წარმატებით ვანაწეოვებოდა მარტიბას და მარტიბას იმდენად შევცვებოდა, ვაგლიწეო საშობოლოს რაც შეიძლება მტეტი სოფლის მეურნეობის პირადექტივი, ღირსებულად შევცვებოდა სამბოთა საქართველოს 60 წლისთვისა და სკეს მარტიბის ოცდამეთოხ უროლობის, აქედანვე ჩავეურობოდა მტეტი საწეოვებოდა ახალი ზურწეულის ვაგლიწეო მარწეოვებოდა — ახ ჩვენი მთავარი ხაზურწეო, — ამბობს მდივანი და ვეება ფრად ფეჩასი, აქამდე მარტო ზედა, მაგადავე ავიღეს.

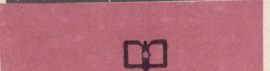
მდივანი წაწეოდა და ფეჩარასთან მივიდა, — ვაწეო, ვაღიღის მომ მწეაწეო აქორწილ მეწეოვებს ვასქეცის. იმ მეწეოვებს ახლა შოთის გორის ედაბი. აქ ვაწეოვებოდა შესანაწევი ლობიონა ქალკი. თვალწინდა გორაზე, ცაბინაწეოდა ფეჩევიანის ტრეში ყუთეწეოვებოდა ზუთასანდ ვანლო მოწეოვებოდა ხალხისანად აბარებს საწეოვებო არ დაეწეოდა.

ვაგლიწეო მაქვს, რომ ახეთივე ვაგვიანსაღვებოდა კომპლექსის მოწეოვებს უნდა ვანტლებს სოლოპოხი და ზავით ვაწეოვებოდა ოჩეოვების მოწეო: ამას ვარდა, ვაღაწეოვებოდა მქონიანი პანისონიოს ავედა უროროს ხაზირებუ, ხელოროს ვანწეოვებოდა სამკურნალო წუდეხის შევდგომი კითღოწეოვება, მწეოვებსისათვის დასაწეოვებოდა ხალხების ავედა საწეოვებოდა სიმორცხეზე და მრავალი სხვა... ამაზე ვერ ფეჩოვებს ახლა ჩაიოხობის მთავარი.

— ამანაწეო გვი, სწორედ მაგ ვაღიღის მომის თაბიწეო მიწეოვად მეტობს. როდის და ჩა სასწარბი ვაწეოვებო?

მდივანს სახე ებარებოდა.

067-11-290

სამ. კაც ბაგოთმეწეოვობა

საქ. სსრ კ. ბარჯის
სახ. საბ. რესპობა
გაგლიწეოვება

— ზგუფთა ქალაქე მეციხოვნეთი, აი იმ მთაზე რომ მოიხანს? რა სახარებით? ბრძოლულის და ტყულის ფულეთი, იმ ბრძოლულისა და ტყულის, რომელსაც მანამდე ჩვენსა არაინ კრფიდა არადა; ახ მცენარეების მთელი ტყეები გვაქვს. ერთი კი მოყოლა ჩაიონელმა გავთმა მოსწავლეებს — დაჯიროფო ტყეშილი და ბრძოლულო, ჩავაპარო სახელწოდოლს და ადელი ფულეთი პაიონრული ქალაქე ავაწოთო, და ათახითი მაუჭი შევია მივსს და ვიღებს. მერე მწენგნობოში უფრგებნა და ისახლებს თაჲ. ახე განჯა და პატარა თაურა რუსთაველის გორაზე, ახე ავაწეო კულტურა და დასტევის პარე მწეილის გორაზე, ახევე ჩაუწეო ჩვენი ნორჩების სახარებო ინჭოეთის მთის სილაქზე, ახე აველიფერე სახელწოდოლს ხომ არ უნდა გაუშვიროს კაცმა ხელი, როცა საკუთარ ოჯახსო ადელი რეზერვებია, — თჲვა მდივანა და პიჯაის გახსნილი დიღები შეიქრა, — ახლა მკომერტეობეში მინდა წაიღებ, თუ ისტრეები, გამომეწევი, როგ რამეზეზ გზაში ვილაპარაკო, თანაჲ ჩვენს სოფელს ვაეცნობით, — მოთხრა მდივანმა და მე დიდი სიამოვნებით ვაეცეო თან.

306 პრის ზრბაღლირი? პრისთაჲი

სოფელი სალინიზო. იგი საქეყნოდ სახელგანთქმული დესტაქრის, აჯადმეის კონსტანტინე ერისთავის მშობლიური სოფელია.

— აჲ ჩვენ სამი ცნობილი ახლავარდა ერისთავი გეყვას, — ამბობს რაკოეის მდივანი.

— ერთ პატარა სოფელში სამი ერისთავი, ცოტა არ იყოს, ზვირი ხომ არ იქნება, ამანავა გვიჲ? — ხუმრობით ვამბობ მე.

— ახეთი ერისთავები რაც მტეტი იქნებინან, მით უკეთესია. ღლო, ვეღაღდა და ზღუღენი ერისთავები კოლმურნეობის საუკეთესო ზრბადირები არიან.

როცა ზრბადირებზე საუბრობდა, რაკოეის მდივანმა ხაზგასმით თჲვა, რომ კოლმურნეობა მაშინ არის ძლიერი, თუ ზრბადიდებს უნარიანი, საქმის მცოდნე და ეპირათიანი ადამიანები უღგანან სათავეში.

— იმისათვის, რომ ვაგეწარდა ზრბადირების სახესიამებლობა, მათ მტეტი ფულდები მივცეთ, — თჲვა რაკოეის მდივანმა, — ამან გავარდა მათი თაოსნობა. ჩვენს საუკეთესო ზრბადირთა შორის მინდა დავასახელო სოფელი დიხაშის კოლმურნეობის ზრბადირი ნოდარ შენგელი, თენგურ ტემუღელაშვილი ზგანის კოლმურნეობიდან, ეს სამი ერისთავი, კიდევ ზეგერი გეყვას ასეთები...

— პატივეშულო გვი, ივლისის პლენუმის მასალებში, შუშვდებ ამანავა ვ. პ. მუგანაძის მოხსენებაში საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე დიდი ადგილი აქვს დათმობილი კადრების შერჩევისა და ძირითადი პარტულნი ორგანიზაციების ზრბადიდუნარიანობის ამოღების საკითხზე. როგორ არის და მზივ საქეყ თქვენს ჩაიონში?

— კადრების საქაიბო მუღდა იყო და არის პარტიის ზრუნვის მთავარი საგანი. სხვაგვარად არც შეიძლება. რა წარმატებზე შეიძლება დასაყრდი, თუ საქმის სათავეში უნარიანი, საქმის მცოდნე და ავტორიტეტის ადამიანები არ დგანან. მე მოკეთავნი ერთი კონკრეტული მაგალითი.

ჩვენს ჩაიონში არსებობს საკოლმურნეობათა შორისო მეცხოველეობის სახეო. საქმაღლი მორადილი მურნეობა, მაკარამ რად ვინდა, მისგან ზარალის შეტე არაფერი იყო. რა დამხარება არ აღმოვუჩინებ მის ყოფილ ხელმძღვანელებს, რა არა ცუდიღო, მაკარამ საქმის მაინც არაფერი ეშვება. მაგლის, ახ მურნეობის ხელმძღვანელობა დავავალეთ პარტიის რაკოეის ერთ ახლავარდა მუშაკს — კარლო ტემუღელაშვილს. და აი, ერთი წელიც არ გასულა და მურნეობა მტკიცედ დიდგა წინსვლის გზაზე, საფურცელი წელს მოგებინ ამთავრებს. როგორ ფიქრობ, რა მოხდა, ახლო თამყდლომარს სათირი გაუწიეს ქაიბებმა და მტეტი კერეცი დიღეს? არა. საქეყ იმაზე, ვინ როგორ მოუღლის ფირინგელა და პარტუტეს. მოდა, აჲ მთავარი მომუღელია, ის ადამიანი, ვინც უშუალოდ აკეთებს საქმეს. მე მიმსახურე პერსონალზე ვლაპარაკობ. კარლო დან

იწყო იმით, რომ ახ ამანიჩნს ვაუჭურებთა შორის პირიგნობი, ხალხმა დღანაა საქმის უწყობლობა. კვიარი, ველისმხირი ხელმძღვანელი და თაჲდაც უფრო სახესიამებლობის მოციღენდ დავიწერებოლ მოვალეობას. ყოველივე ამას უნდა დაუშვაბოლ ანგარიშინობა, მტკიცე კონტროლი ყოველ დანარჩულ მანერზე და ახე, მტეტი რა უნდა საქმეს არ, კიდევ ერთი მაგალითი: მუქედის კაიონის სახლობის კოლმურნეობის წინაშე ჩვენი მორჩენილი მურნეობის თივლულობა. აჲვე შეგუგნებოლ თამყდლომარე, მაკარამ საქმის არც ათით ენგელა. როგორც ვამრტყა, კოლმურნეობაში არ იგრძნობილა კაიონიტების ანგარდული როლი, არ იყო მჭიკრო კავშირი გამგეობასა და პარტულდ ორგანიზაციას შორის. სულ სხვა სურათი შეიქმნა, როცა მუქედელმა კომუნისტებმა პირველი ორგანიზაციის მდივანი არიჩის თავიანი აგრინობი გროგოდ ოჩნიკიე. რადღა სასწაულო არც ოჩნიკიეს მოუღლიდა. მან სამი მზირათა ამანავებს: კომუნისტის ხარე გაკეთეს ის, რაც მომუგებობა, თაჲვა სამავალეთი შესწნუნება და სხვადასხვა მთხოვო. დღეს მუქედის კოლმურნეობის ვეღარავინ აკადრებს სოფელი და ჩამორჩენილი დავეცხობს... გასულ წელს მომუგებულო მაღალი მაყენებლობისათვის იგი საკუთარი სასოფლო-სამეურნეო გამომუშავების მონაწილე გახდა.

საერთოდ, ვანის ჩაიონში ჩამორჩენილი კოლმურნეობები დღეს აღარა მუჯავ, უკანასკნელი ხეთი წელის მანაღლე, წინა წლებთან შედარებით, ერთობა დეგავარდა კოლმურნეობების ფულადი შემოსავალი. შორისი ანაზღაურება გადიღდა თითქმის ხეთარე.

ვანის ჩაიონის სოფლის მურნეობის მუშაყა დიდ წარმატებებზე შეტეველების ის ფაქტი, რომ გასულ სათიბეთო წელს მომუგებულო მაღალი მაყენებლობისათვის მთლიანად ჩაიონი დავკოცებულა სახლობა მურნეობის მიღწევათა საკუთარი გამომუშავების მონაწილე.

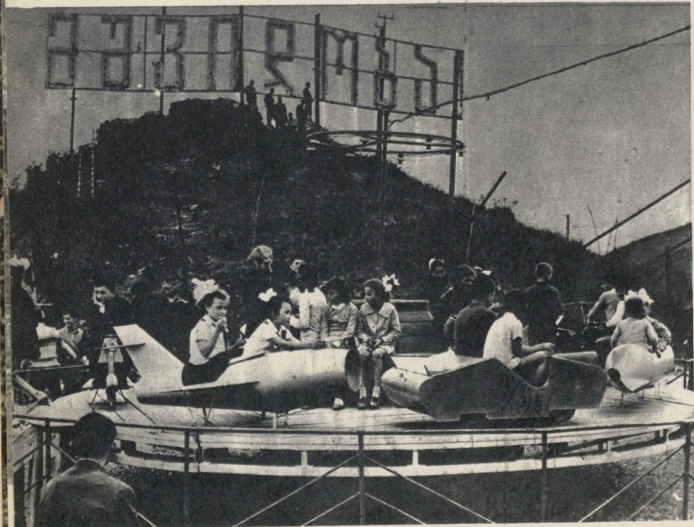
ჩაი უხუთის მთაჲ

საღედებობისას ერთი უხუთელი მეგობარი მუჯავა, რომელსაც ზორად უუყვარდა ახეთი მუარობა: ჩემი სოფელი ისეთი მოიანია, რომ შურდულეთი ვთესავთ ვირებზე სინდისო. ახლა, როცა უხუთის სიმაღლეებს ვაეცქერი, ვტყვირობ, რომ მეგობრის ხუმრობაში ნაწილობრივ სიძარდილე ყოფილა.

— თქვენ რა, ვაგეფიეთ თუ მართლა ფიქრობთ და შეტეხო ჩაის ვაგუნებანა? — შევიროდენდ თურმე ზოგირები ახ ოციოდე წლის წინათ, როცა ხალხს ჩაის პლანტაციისთვის მიწის ვაღაბარე დაავალეს.

ახლა უხუთელებს მთავარი სიმაღლდე წორად ჩაია. მის ხუტეჩებს ხალხისათვი მოუქარავს უხუთის მთის ფერდობები. ჩაის სიყვარულმა გაუთქვა სახელი უხუთელ ქალს, უმაღლესი სახის დეპუტატს შურა ჩანელიძეს. ჩაის პარკამ შეაძლებინა ორსართულიანი ოფისხალის აწერება დღეს მთელს ჩაიონში ცნობილსა და დღესაბუღელ ქალს. სუთი შვილის დიდგან მამო ვეგენავს.

* იგი. კულტურისა და დასვენების პარკში.

კომუნერების თავმჯდომარის კახინგმა, მაგიაზე აწევა მარშარლოს პატარა ზომის ფილები. ეს აქ, უხუთში, ბუზოურას გარეშე აღმოჩენილი მარშარლოს ნიმუშებია. იგი საუკეთესო თავის ფერით და ხარისხით, ძველად თუ გამოჩენებ მოფლიოში ცნობად სარკისებური განიტი-საგან. როგორც სხეულები ვარაუდობენ, უხუთში ასეთი მარშარლოს მდიდარი სახელები: გაჯელის, ალბათ, არც თუ ისე დიდი დრო და ბუზოურას გარა გულს გადაიხსნის, გამოჩენს საუკუნეების მანძილზე მის წიაღში ჩაშლულ სიმდიდრეს.

მაგარა ვინის მიწას სხვა დაუღუგევილი სიმდიდრეებიც გააჩნია. ეს არის უფრენი, ხილი, ბოსტნეული, სიმინდი, ხახვი, ხორცი, რძე.

გახულ წელს ვანელა მეტყველებდა დიდი წარმატებით შეასრულეს ხორცისა და რძის წარმოების გეგმები და ვალდებულებებიც. ეს აღწერა კიდევაც ამხანაგ ვ. მ. შევანაძის მოხსენებაში საქართველოს კომპარტიის ივლისის პლენუმზე. ამ მხრივ არც წელს აქვს წაღები მაჩვენებელი. რძისა და ხორცის წარმოების ხუთწლედის გეგმა 4.5 წელწაღში დიდი დაჯობებით იქნა შეასრულებული.

— საშუალოდ, მეტყველება ჭერქრობოთ აველა კომუნერებმაში არ არის მომგებიანი, — ამბობს რაიკომის მდივანი, — მაგრამ აველა უფრო უნდა ვილოთო, რომ ახლო მომავალში ვაქციოთ იგი ერთ-ერთ რეზერვუარ დარაღ. ჩვენს პირი-ბებს ჩრდილოეთის ველის წითელი გზის ფურტები ვერ შეუბნებს, ამბობს უნდა ვეცადოთ ადგილობრივი ჯიშების გაუმჯობესებას.

კურთხეული მიწა

სოფელი შუამთა ის კურთხეული მიწა, რომელშიც არა დიდი პოეტის მიწას საქართველოს.

ეს გალაკოძის და ტყეპაძის ტაბიკების სოფელია. ტყეპაძის წრდა თავის აუტობიოგრაფიაში:

„დაცხადებ სოფელ შუამთაში — ორპირის მახლობლად. ორპირი საინოს თუში შედიოდა. ჩემი პაპისთვის წლებში უკვე აღარავის სწეროდა, რომ საინო საქართველოს ბელად ითვლებოდა, იმდენად დაცხადებოდა ეს ოდნებაც მდიდარი მხარე, რომელსაც უმრავლეს ინსტრუმენტზე ძველ ბერძენი ვეფხვადები და ჩვენი გემბატონები.“

ჩემს თვალშიც ცუბისგან იფლებოდნა მთელი სოფლები, წყველა-კრულით ტოვებდა ხალხი შევხებულ დავილებს: ამ ამბის ხილვა მაგონებდა ფრანგი პოეტის ოლტრაპონის ლექსებს. ვომეშის მონღოლურ, „მალღაზრის სომღობიარე“: — ეს იფივე ორპირის ხაყუების ყველადღობრი რაქსებრი, იფივე დაფავარების ხილვრა იყო.“

მეღის სიკეთე რა უნდა უფრბის კაცმა, თორემ წრფრედ ახლა უნდა იყოს ცოცხალი პოეტი და თავის თვითონ შევადგეს თუბილი სოფლის აუვაკებს, ორპირის მიწის ფერისცვალებას.

დღის აღარავან ტოვებს შუამთის ციხისა და სილდატის შიშით. 1.800 იფასამოდან ათას ორასი ბედნიერება შემოგახიოთ. სოფლის ცენტრი პატარა ქალაქმა მყავს. საღამოს, როცა ეფრეტობა მოიწვევს ახარადღებდა და ფრადოდ ვაღებდა კულტურის სახლის კარები, ახალგაზრდების უკუნეში აფასებს ყუფურისპირა ბივანს. გულს ახარებს

პატარა ვახლები.

ფოტო შ. ჩაბიანიძის.

ლადი, ხალხისაი კახუცებისა და ქალთაულების ცქირა.

ადრე, შუამთელი კაცი რიონსგაღმა თუ გავლოდა სარძლოს საბუნდა, ასე ტეკოღენეს: „ახლა, შუამთში ქალს რავა ვავახოხვებს, სხე მყავს დასუარ-გავი ზაღანაო“. ამა, ახლა ვინ იტყვის უარს აქვარ სასიხისა და ამ ლამაზი სოფლის პატარღმობურე ამ საშიფოდ წლის წინ შუამთის კომუნერებობას სათიფვი ჩაუღდა ახალგაზრდა აგრრონომი ისმაილ მიღორავა; ისმაილმა მალე გაამარტოდა თანასოფელთა, იმედებს, იგი მუყაითი, ანგარიშისი და ხაქვის შესანუნავა მეტადე გამოღდა. სულ მალე კომუნერებობა არამც თუ მომგებინა ვახდა, ერთ-სამად ვაზარდა მისი შუმოსავალი, შესაბუნსად ახალღდა კომუნერებთა პირივე გოცა ანაწაურება. ახლა კომუნერებობაში მრავალდ არიან ოჯახები, რომელთა წულური შუმოსავალი 4-5 ათას მანეთს აჭარბებს.

შუამთის კომუნერებობა რაიონის კომუნერებობათა შორის ერთ-ერთი პირველადანია, რომელმაც ხელი მოჰკადა ხაზვის მოყვანის საქმეს, რაც საშუალოდ, წლების მანძილზე ვაიფიწებულ იყო. წელს მარტო ამ ერთმა კომუნერებობამ სახელმწიფოს მიხეც 5 ათას ცენტნერზე მეტი ხახვი. როგორც რაიკომის პირველმა მდივანმა გოცა კიფიანმა ვიითობა, შორს არ არის ის დრო, როცა რესპუბლიკის მთავრობილებს ხახვზე სახაყვროდ მარტო ჩვენი რაიონი დაქმავყოფილებო.

— ხახვი კომუნერებობას დიდ შუმოსავალს აძლევს — ამბობს ისმაილ მიღორავა, — თითოეული ცენტნერის წარმოება ვეფივება 12 მანეთი, ხოლო მისი საიფელდაკიო ფასი 80 მანეთია.

მთელს რაიონში გაიქვა სახელი ხაზვის უხვი მოსავლის ოსტატმა შუამთელმა ქალმა ქსენია დვინიანებ. ქსენიას შრომის გამოყოფილების გაზარებათა და შიშავითი საიფეოროდ მოსახლე იდე-

ბენ მისი რკოლის წყევრება: თინა გოცავე, რუსუდანი, ჭკრა და რუსული სულაბერიძეები, თინა, ეფერა, თამარ, ენია, გუგული, ლიანა და მერა დვინიანები. ბრავადირი ნოდარ სულაბერიძე ხუმრობით ამბობს, რომ დვინიანების რკოლს ახლა ხახვი-ანიფებს ციხისიო.

შუმთელბობა წელს ბოსტნეული კულტურების მოყვანაშიც ისახელეს თავი. ვერც უფრნის მოსავალს დამეფურებინა, მაგრამ სიმინდის ისეთი ყურება, როგორცა წელსა, არც ერთ წელწაღში არ უნდულა.

„ო, ასეთ სოფელში, მის საიეთისა და სიმდიდრეზე ოცნებობდა წრფრედ ტყეპაძე ტაბიკი, როცა თავის ერთ ნარკვეში წრდა:

„უფასანქნულად უფინ რიონის ფუნებში ციხის კოლოები, უფასანქნულად ციხებს ტრუბებს და წრელებს.“

უფასანქნულად ნადიროვნე ყანები მყავარ თევზებზე.

როგორც დღეს იწებება ქარანებისა და ფახრიკების ისტორია, ისე აღარებება გაკოლტეპებულ სოფლების ისტორია.

შუიდან შუამთში, ტოლანდ ეწომედ აიწებება ძველდ გამოიწვია ორპირის უბები — ცარტატებში დაღუღებულ ვეფხვებში — და გამოწლენ ახალი აღმოჩენები, რომლებიც კიდევ ქსენიას ახალ ტრუბებს და კიდევ დწერენ.“

შენანუნავად არის ნაიფკამი. ახალი საბჭოთა საქართველოს ისტორიას ქსენიან და წრენ ეს აღამინებ — დვინიანების, გოცაქები, ერისთავები, ტრეკლესოვები, ნაიფტარიკები, სხვა მრავალნი და მრავალნი, სახელოვანი შომამავალი დდი წინაარტობა, ჩვენი დროის ღირსეული შუამთი, კომუნისობის შთავაზებული მშენებელი.

თენგიზ ლავიანოვილი

სიფყვა შდისაღბუკრის ვუსაღწა

აიან ადამიანები, რომელთაც ხალხსათვის თავდადების წინადაც კრძობა, მისი შიშავისდასა მსახურები, სიერისა და სიბჭაუბრის წლებიდანვე თავიანთი ცხოვრების დედასრად უქცევიან. ასეთი ადამიანებისგან შედგება ლენინის გვარად, რომლის სახელიანა საწებები რევოლუციური მოძრაობის ისტორიის ყველაზე რთულ ფურადებს წარმოადგენს.

ასეთ ადამიანთა რიცხვს ეკუთვნის ძველი ბოლშევიკი, შლისტუბურგის „ქვის ციხის“ ყოველი ტუსანი და ხალხისათვის თავდადებული მებრძოლი თედორე ამბაკის ძე შავიშვილი.

თედორე შავიშვილი დაიბადა 1890 წელს, ოსურგეთის მაზრის (ახლა მთავრის რაიონი) სოფ. ლიხაურში, დარბია გუბიის ოჯახში. მისი მამა, ამბაკის ერში პატარა რუ ჩამოდიოდა. დედამისმა არ უღალატა ხალხურ ჩვეულებას და ექვსი-შვიდი წლის ბიჭუნა დასვა აქ შარს ნაძირას, ფეხები წყალში ჩაყოფიდა, აკაბი გუგუბაწილის „დედიანა“ გადუნადა და მარცხენარ მხარესაც აკაბიხებდა.

ეს კი იმას ნიშნავდა თურმე, რომ პატარას წყალიდან ჩქარი კიოხვა უნდა ესწავლა. და ამ „მეთოდმა“ აკი გაუმარჯო იმედი დედას: რა თქმა უნდა, წყალში მონათვლა აქ არაფერ შუაშია, მაგრამ ეს კი არის, რომ როცა მთელი ათი წლის მანძილზე თიღი სასურობილებზე ამხარჯებდა ფეხებზე დაედებულ ხუთ ყოფიანსა ბრაცილს, სწრივად იქ შეიწავლდა წივის წარს კიოხვა, იქ გაიყო წივის უფერი.

რევოლუციური შემდეგ თიღის ის ბორკილი მან ჩამოიტანა. ახლა იგი ს. ჯანაშიას სახელობის სახელმწიფო მუზეუმში ინახება.

პატარა თიღი შიშავი წელიწადნახევარს დიდობდა თავისი სოფლის — ლიხაურის სამხედრო სკოლაში; მაგრამ არ უყო რა წინაღობის ფლასობის კინაზე გამორკული სიბიჭუნის შურაჩინები, ამბაკი თითბებეტი წლის ბიჭუნა 1904 წელს თბილისში ჩამოიყვანა და კოსლოვსკის ციხის სტამბაში შევირდიად მიახარა.

სტამბაში უკვე არსებობდა არაღმადგობრივი ბოლშევიკური მებრძოლი ჯგუფი, რომელსაც პაპიკო თიღი მალე დაუბოძალდა. იგი ასრულებდა უფროსი ამხანაგების — ვანო ბოლქვაძის, ტრახტი ტორტაძის და სხვათა დავალებს, ესწრებოდა ფარულ კრებებს, მონაწილეობდა პოლიტკურს დემონსტრაციებს და გაფიცვებში. 1906 წელს ავგისბოში, როცა თბილისის საკულტო განყოფილის შინაგან მუშის სატარებებსა მუშებისა და მოსახლეობის მშვიდობიანი მამობრივი მიტინგის მონაწილეობს სროლა აუტებდა, მანინ თიღი შავიშვილი დაიბარა.

პირველი რევოლუციის წლებში თიღის უფანის ოლქში ვხვდავი. 1906 — 1907 წლებში იგი უფანის მებრძოლი რაზმის წევრია. აქ მან აქტიური და მამაკი რევოლუციონერის სახელი მოიპოვა და პარტიის არაერთი სახასიბის მებელო დაუბოძა შეარსებულა.

ეკატერინოპოლის (ახლანდელი კრანოდარი), ამხანაგისა და მაიკოპში ყოფნის დროს თიღი, თავის თანამებრძოლებთან ერთად, ამხანაგების ციხის სტამბაში ვაიკაცო საბუდელ მანქანას; ასე მოაწყვეს საიდუმლო სტამბა ქალაქის განაჩინა უფანში, სადაც ბებედავდინე პარტიული, რევოლუციური ლიტერატურას, აღხარაწვავია, რომ ამ სტამბაში დაბეჭედა რაღმდ პირველი პროგრამა და სხვა წიგნაკები.

უფანში ყოფნის დროს თიღი გაჩეთიბიდან ვაიკო, რომ სიმბოლოში, ქ. ალექსანდროპოლში მობითი ადგილქის ვენერალი ალხანოვ-ვარკის, რო-მუშაპო რაქიქის წლებში ცესტოლი ვადაბუვა იმერეთი და ვარია, იმევე ხანაში, ეკატერინოპოლის იმერეთელი ალხანოვ-ვარკის მარჯვენა ხელი, პოლკოვნიკი კიარხენკო, რომელზე უფოულად ხელმძღვანელობდა ლიხის, ხა-

შურის, ქუთაისის, სამტრედიის და ოსურგეთის მანქანებს და განსწავლავდა ჩემო უფანშივე ვანარბობდა რევოლუციონერთა ღიანას; და აი, უფანელი რევოლუციონერები, რომელთა შორის იყო ექვო, შავიშვილი, ქალაქის ბიჭუნა თავს დასხებდა პოლიციელებთან და პოლკოვნიკზე ვანურბობდა ქალაქის კოს, ვანარბოა ბრძოლა, რომლის დროს კიარხენკო მოკლეს.

უფანში ოჩერე დასაბჭირებს თიღი და ოჩერეტიერ ვაიკაცო, შესამებრე კი, აღარ მოხერხება ბედა.

— 1907 წელს ეკატერინოპოლში, — იგონებს თიღი, — შავი ზვიგისპირების, სტავროპოლის მაზრის და უფანის მებრძოლი რაზმების კონცენტრაცია უნდა ჩატარებულიყო ეკატერინოპოლში. მასზე დასასწავლად მეთაქროლი, კონცენტრაციის არ შედგა, ვიკაცო ამ ვაგაცა. პოლიციამ ალუა შემოგვარკაცა და ოჩერეტიერ ოქროსბრის მუც დასამატებრეს.

ამხრად მაგრად ჩამოიხდეს ქალაქში თვითმპყრობელობის სატარებებსა სპოზ რევოლუციონერებს.

ვამოძიება სამ წელიწადს ვაიკანურდა. ამის შემდეგ კავკასიის სახელმწიფო სახელმწიფო სამსარბოლოში თიღი შავიშვილს თხოვბებეტი წლის კატარია მიაუხარა. ეკატერინოპოლის, ხარკოვის, ვოლოგის საკატაროლო ციხეების, მოსკოვის „ბუტკიტყასა“ და კეტებრების „ქრეტისს“ გამოწვდის შემდეგ, იგი შლისტუბურგის საკატაროლო ციხის ჭურბულში ჩააწყვედივს. ეს ნიშნავდა კაცის ცესტოლი და მარბივას.

— შლისტუბურგის ჭურბულში, — კვებდა თიღი, — სამი წელი ვაატარა სერგო ოჩერეტიერზე. სერგოს პირველად მე აქ შევხედი. კატარის ვაღის ვახსილს შემდეგ, იგი სატბაო წესით ვაგახანეს უვალო ვადასახლებამში, შორეული ციხეების მეთაქრინდილ ადგილას, სადაც მას თებერტლის რევოლუციამ მოუწერა.

— ცხრასჩვედებეტი წლის 28 თებერტვალს, — იგონებს თიღი, — ციხის კატარიაში ჩვენს ამხანაგებს, ბოლშევიკებს იუბიტინე უუქას და მიხეტიერ ფარულბენ, სახელს მარხელობას ვაგუფუნებს და... ვაიკო სახელს წალობის ნაქედი ჩივისს კატარია, დალოცებულზე შევექნით რევოლუციური რაზმი, მკვებულე შავიშვილსა ფეხებზე შემოვხედილო ბორკილები და პირველად ახალბედავქმულ ბავშვიანი ვიწყო სიარული, რადგან წალობით ვეწვარებოდით ამ ბორკილებს. მე იგი თან წამოხედი რაგოვარი ბუფის „სახსავარია“... როცა რაშველებსა ციხის პოლიციე ვანგარბობდი, შლისტუბურგის ციხე ცესტლის აღში ვაებებო...

შედა სარბულზე ვაგვიცოდო, ვადავიხედი, რას ვხედავო „რუსული ბანკეტის“ კეტებლის ზედა ხაზის ვაიკაცო, წილილი დროში რაშველებს, სახელს მარხელობას ვაგუფუნებს და... ვაიკო სახელს წალობის ნაქედი ჩივისს კატარია, დალოცებულზე შევექნით რევოლუციური რაზმი, მკვებულე შავიშვილსა ფეხებზე შემოვხედილო ბორკილები და პირველად ახალბედავქმულ ბავშვიანი ვიწყო სიარული, რადგან წალობით ვეწვარებოდით ამ ბორკილებს. მე იგი თან წამოხედი რაგოვარი ბუფის „სახსავარია“... როცა რაშველებსა ციხის პოლიციე ვანგარბობდი, შლისტუბურგის ციხე ცესტლის აღში ვაებებო...

ციხიდან ვანაიკისუფლების შემდეგ თიღი შავიშვილი სათავებო უდვა შლისტუბურგის თოფისწამლის ქარხნის მუშების მებრძოლი რაზმი.

— უკვე პარალი იყო, როცა პეტროპოლისში ჩავედი, აქ ქალაქის მუშათა და ჩარისკაცთა საბჭოში და იუსტიციე უკო დიდ ლენინს შევხედი. უუქას მას შლისტუბურგის ქარხნების მუშათა მიმართვა ვადაცა ვანახრობდა, თან ჩემზე თელთით ანიშნა და უფარა:

— წილილი რაზმი, ესეც შლისტუბურგელია, — ლინინმა ამხედ-დამხედა და ხელი წამოხარბოვარა:

— უნდა, შლისტუბურგელიში იქვენს შესახებ ცფორირებელი ვაიკოს ბურჟუაზილი ბრძოლა.

კ. ი. ლინინმა შეხედვარა თიღის სახელმწიფო აღებუდა ვინებდა და სიციხლის მანძილზე დაუვიწყარი შექნის.

იმევე 1917 წელს თიღი საქართველოში დაბრუნდა. აქ იგი თავის თანამებრძოლებთან ერთად, რაზმებს ჩვენს ხალხს მენშევიკური ორგანიზაციის დახმობიდა.

... მალე დიდი ექტომბრის სოციალისტური რევოლუციის შუქმა საქართველოს განაწინა, ამოდ არ ჩაუვლიო თიღის და მის მხარდმხარ მებრძოლი ვეკაცების ტანჯვას, წამებას, ქვის ჭურბულში ბედავას და ბორკილების ჩხარუნს. რევოლუციის ტალღამ, რომელიც ქვეყნის ერთი უსიბიდან მეთრეს წაქედიდა, წაუცა ძველი დახახებულუ თიღი, სათავე მიესა ახალი თვისუფალი ცხოვრებას.

თიღორე ახლად დიდ სპოვადობებზე მოუხარას ექვაცა, სახელმწიფო ნაწილებსა და წამოვინა-დაწესებულებებში კოხბოლობს მკვიდრებს ჩვენს ხალხის რევოლუციურ წარსულზე. იგი ხშირად იხსენებს იმ პარტიზონან დღებებს და გულუ სიხარულით ცესება — ახარებს ჩვენი დიდებულ საზოგადოების აჯავება, წინსულა.

გიორგი შავიშვილი.

თიღი შავიშვილი ცესტებება მუქუნების დამციფორებულს.

დოქი & პედოქი

დოქი ცხოვრობდა ერთ-ერთი უმცირესი ქვეყანაში, სი ბერარ პალსი (დაახლ. 1510 - 1590 წ.) არწევნით ის პუგენოტა ვალაურის ვაშაქი კალონოტარ რეაქციის მსგეურნებას სიყვლილი დასჯის განაჩენი გამოუტანეს. მაგრამ ოსტატი ვადაარჩინა დოქმა, რომლის ფედალ მობიქულობა უყვლა მნახველის აღტაცებას იწვევდა. კერამიკის ოსტატს გამოცნარჩლა დედაფული ვაკტირინე მუდინი, მისი პრანებით ბერარი მუდის შინაშაბია სიამო შეიტანეს, ხოლო მათი დასჯა ბორდის პარლამენტს არ შეეძლო.

ახე იხსნა ოსტატი მისივე ხელით გაკეთებულმა დოქმა.

ეს ამავი თავისთავად მეტყველებს, თუ როგორ აფხებენ საფრანგეთში ამ ხელოვნებს.

ფრანგები ძნელა გაკვირვო ამ დარგში, მაგრამ ქართველმა ოსტატმა მანინ გამოიწვია მათი გაკვირვებაც და აღტაცებაც.

ქართულ ჭურჭელს თავისი უში აქვს, თავისი მომხიბვლელობა. საუკუნეების მანძილზე უფრო და უფრო ნატიფი, უფრო ფაქიზი ხდებოდა ეს ხელოვნება... სადღაც სოფელში იქნა ოსტატი, ძერწავდა და ცდილობდა თავისი ქვეყნის სულამზე თიხაზე გადაეტანა; თავის ქნისლობაზე გადაეტანა, დოქი იქნებოდა ის, სურა, ხალხში თუ ჰიწვლიდა.

ქართულ კერამიკას შედამ თან სდევს რაღაც იშვიათი პოეტური მომხიბვლელობა.

ჩვენს ოსტატს ფრანგებმა შეტად ველობილი შეხედა და მოუწვეეს, ვალორის მერბა დარბაზობა გამართა მის პატივსაცემად, შემდეგ ქილიდო ვადასეს. სტუმარს დაავალიდებინეს ლურჯის სახელგანთქმული მუზეუმი.

მატკარ-კერამიკის რიგვან მებრეველი ამჟამად ახალ ნაწარმოებზე მუშაობს, რომლებსაც იგი მიუძღვნის ჩვენი ხალხის დიდებულ ზეიშს — საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამარცხებისა და საქართველოს კომპარტიის დაარსების ორმოცდაათი წლისთავის დღესასწაულს.

ლილია აბინაინი.

საფრანგეთში, ქალაქ ვალორისში მიწყობად მხატვრული კერამიკის მსოფლიო გამოფენაზე ობილილი მხატვარ-კერამიკოსის, რიგვან მებრეველის ნაწარმოებმა — ქართულმა დოქმა ოქის შედარება და პირველი ხარისხის დიპლომი დაიმსახურა.

ეს არის ქართული კერამიკის, მთელი ქართული ხელოვნების დიდი გამარჯვება.

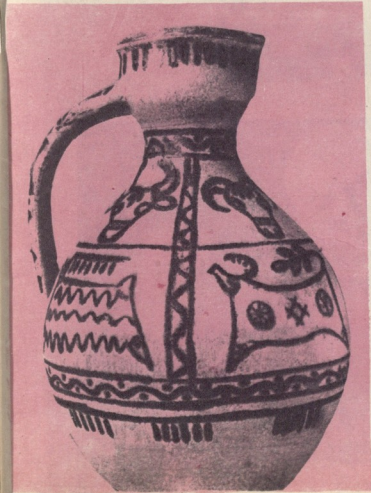
იოლი საბჭე როდია მიჩველობა აილო ასეთ დიდ გამოფენაზე, რომელშიც მსოფლიოს 84 ქვეყნის ოსტატები მონაწილეობენ; ისიც საფრანგეთში, სადაც კარგად იციან ხელოვნების ფასი, კერძოდ კერამიკის აქ სახელოვანი ტრადიციები აქვს.

რავილა კერამიკის ტრადიციებზე ჩამოვარდა სიტუა, აქ ერთი ძველი ამბავი უნდა გავიხსენოთ. მეოთქვსმეტე საუკუნეში საფრანგეთში, ქ. ბორ-

2me BIENNALE INTERNATIONALE de la CERAMIQUE D'ART de VALLAURIS

Les Commissaires Généralistes
Le Mairie de Vallauris

სენი სენი

მოთხრობა

პარლ მამბამე

— რა მოხდა ბიო, არ იტყვი? — ჭიკაბა კვლავ მამილაზემსა... — რა ამაზე შენ თავს? — თურმე ერთი თვის წინ ბიძაჩემი ფილარმონიაში მიიწვიეს და საბულდანიშვილ სუპრა მსახიობთა ერთად სექტრში შესთავაზეს თამაში. სექტრი თავიდან ბოლომდე სიდერის ლანძვიტ იყო ავსებული. ბიძაჩემი, მართალია, თავის სიღვრითა კარგად იყო, მაგრამ როლი როგორ და სექტრში ბრუნდებოდნენ თანაში. თვითონ არცდრის ამბობდა ცუდს სიდერს, იქდა და სუპრა მსახიობს უსუნდა, რომელიც სიდერის თანხავდა, თან უცნურად აჯანტრებდა თავს და მაურტრებლები ვბედლი დარბაზს აცინებდა. ბიძაჩემი მხოლოდ შეკითხვებს აძლევდა, ბიჭებს ე მორალი წაუციათ, ა, ამ ამბავა წაბლანა ყველაფერი, განსაკუთრებით ერთმა ფრაზამ: „აჸო, ვაჯგედდე უფრო და ასე მეგანის ჯესი სიღვრეს ლანსაჩაბოდი“. საღამო რომ დამთავრდა, ბიძაჩემს ყველაზე მეტული წარსიტება, შოვაძა რეჟისორმა აღუქვა, კვლავაც მოვიყვებო ფილარმონიაში, დროად სახამაზემ ბიძაჩემი დღითი წამოვიდა შინსკენ. სიღვრეამა თურმე ყველაფერს მოიმაინა ტელევიზორში და უმახუკ შევადგა გამარჯვებულ დახვდა არც ცოლი იყო კარგ სახათზე.

— რა დავრევე იმის ფასი, რომ ასე სახალხო მოშტრი თავი... — მიბაძა სიღვრემ... — იმ მეტეციხის შერგაწი! თქონსალი ქალიშვილი მოვიდა, ბინა ჩემთან ხარ, შეუღლებს მე გზარდა, ვკვირე, ვასხვებ, ვაყვებო... უფრო სიხლი სადავრეო!

— იმ დღიდან მოყოლებული ბიძაჩემს ერთხელაც ვეღარ გაოხინა... ერთად განიხარა. ჩანდებრ მოსულა მამილაზემსა, თავის საყვარელ უფროს დახვდა და შემოუჩხვილა, იქ ცხოვრება ადარ მშობლია, ცოლს უნდა ვაყვარო.

— აი, წამოვიდა... — თქვა ბიძაჩემმა და დიდად ამოიბარა, იქნეს ვაფარის, მერე ერთ პატარა ოთახს ვიჭარებდა...

ასე ვაღბობდა ბიძაჩემი ჩვევთან, მისი იმედი „მთელ ვაუგლის და შეფარვებობში“, ამო გამოლხა, სიღვრეს არ ექნა და არ ვაგონა წყნად, ბიძაჩემი მაინც თანხარის არ იტყობდა და მწირად ნაძალადევად იტანდა, ვიტარაზლად დამარტრებულად, ლექსის წაყოხავს უყვარდა. წაყოხავდა ლექსს, ან იმდებრად და ბიჭოს თავისდავანერუდარ ამოიბრებდა. განსაკუთრებით შევის უნარბაძის ვერ ითმენდა, სურათს უბოი ტარებდა. მამილაზემ სულ ეჩინებოდა, მივიდეს და მოველა პარკით, სიღვრესთან ვის არ მოსლია მხებია, მაგრამ იმაში ის არ ანერევეო. ბიძაჩემს პირსტყოლი კაცის ვახდებოდა. ხელოვანი კაცი ვერ, შემოშემილი, თავისუფალი უნდა ვიყო და არა სიღვრეს შეტეხული; ამიტომ ვახდებოდა შევეყნის დღევანდელად, აწი მე ვითი, როგორც მოვიცვიყო.

სენცურც ცუდი მიხილადა საქმეები ბიძაჩემს, დადარბანდებოდა და დახსენებს სწორად როლი აწვილდებოდა; თავის სიტყვებს წუმბეჭდდა ბოლომდე. მის გამოს რეჟისორის უწყალოდებს იმსახურებდა.

ერთხელ ორი ბილეთი მომიტანა, კარგი სიტყვაკვლია და დახსენარო. ვაყვარებ მასს და სანათაროში წავედი. შინა მაშინ ახალი აცნობილი შეავდა.

განსი ერთიავად ბიძაჩემს ვესაუბრებოდი, მართალია, მასაც ვაგინოდი ჭკინდა მისი სახელი, მაგრამ მე მინდოდა უფრო მეტი სიკინდინა და ბრუნდებოდა მსახიობზე, რომელიც უმცირესობის გამო სანატივრის სენსა შემოიტანა. ჩანდებრ თანავე შესთავაზეს მარანწვილის თეატრში თამაში, მაგრამ ზომი იყო შექვია, ვეგობრები, შევკვეთი თეატრი, როგორც ბი, ბილეს და ბილეს, როგორც არ არსებობს დღი და პატარა როლი, ასევე არ არსებობს დღი და პატარა თეატრი.

პირველმა მოქმედებამ კარგად ჩანარა, ბიძაჩემი მხოლოდ ორჯერ გამოჩნდა სენცურად და ისიც ვინაჸოღურად, მთორ მოქმედებისას კ... ისე აგრია, მათისი შემსცხვა, ბიძაჩემი ვეფარ ვიყინა, სადა იყო მისი ტემპარამტი, მისი იმათანი შერბანდებდა, ჩანდებრთერ სათქმელიც ვაწერდა, სიენგარ ადგილს ვეფარ ბოლოსდა; მერე ვაგივი, ბიძაჩემს თურმე იმ დღეს ცოლს შევკვეთი და დღინახს ცვაშობი. ცოლს კატეგორიული უარი უთქვამს დენდ მატევიქველც. თუ შევიტანა ვინა, შენ თქვითი მოლი და დღინახს ბილეთი მოვალევი.

მაღლ სტიჩინ დამიხარდა და თეატრი სასახლე როლოდ სეტიში წავიდა. ბიძაჩემს თავჯანინა ბილეთი მოხდაცხ, წელს შენ ვადაღლილი ხარ და დახვეწეო. დარბაკე ვინატრ, თეატრად, უცილყოველი — მისა შინა ხელი და სადალობო ვაინა ბრუნდებოდა. პირველ ხანებში შევად განუედა რამდენიტებოდე ვადვიროდი, მეტრ, როცა მოგონებდა, ჩანდებრმს ცხელი დედ დავიანა, უფრო მისი იყო და ვალდებოდა თვლიდა თავს მისი სახლის მიხედვით. იმ დღის შემდეგ ბიძაჩემი ერთიავად შინ იქნა, სადალობო ტელევიზორს უყვებოდა, დღისით კე ამბორბებდა თითხინდა ოთახში და რაბაძს ბურღვდებოდა.

ერთხელ ქარინდინ ადრე წამოვივი, მათეატრის მასწავლებელით ვევივი მისსაღვლით და მალენ მეჩარებოდა. მამილაზემ სახუროლოვუნ ცხოვრობდა. საყვარისი სახლი ჭკინდა დღი ვრითი. ვეშვიარი ორი შევად, ვაგინავდა — ძალიდა ვეგვრდებოდა არა მომბეჭდოდა. ბიჭვის აზურნა ბიძაჩემს ჩაყვრულიყო, კოლნას ცხელიდა და ტრუბების და მისთვის მარა ვახდებოდა. თვის ბიჭვის ვიდვლეს ვაგანბილი იგი პატარა ჩემოდანი და ბიძაჩემს ჩადაცხ ვულახსინ ჩაგონებდა. შობილობს უტრბანდებოდა, უნან ვუბეჭდოდა ვაყვრულიყო ჩვენი ცევა და ბიძაჩემს ოვალს არ ამორბოდა.

მეოთხედოდა. ის ჩემოდანი დღი ხანია მამინტებოდა, იქ ზომ ნილბები და ვრბიბი მვეულებოდა. ბიძაჩემს უტრბანდებოდა არ მომიცია, მამაბილ ხალიხთან დღინახს და მთელსბაბოი საქმიანობა. ცევაში ერთი კე შემოხმებდა, უდალ ვაგინავდა და კვლავ ბიძაჩემს მატიკურა. მე ჩემოდანი ჩავიჭვებ და ვაგინავებოდა ერთხანს მამავერ ამოვივი. ჩემოდანი ვაყოფილი იყო რამდენიმე უტრბანდ. ერთ უტრბანდს პრადა სადელციური ლესსაწერიბი ვევი, მეორე უტრბანდს თამბურის ცევა, მესამეში ქიბოთი ვეწო — უნარ თამბურის, ზოკიე მანფალი, კიდევ ერთ უტრბანდს, იქამ რაბაკე: ჩაბილები ცევა, ვაგინავდი, მაგალითად, პატარა მტეტი. ბიძაჩემი დღინდინ სტენცურად ვადავიდა, არ

ბიძაჩემს მსახიობი იყო. მასზე დიდი მსახიობი კვირავდა აჩვენებდებოდა. სანოტივრის სენცურად ოჯახი და თეატრის ცენტრებიც ზღონად ჰყავდა. იგი უფრო დიდი თეატრის სტენცურ ოჯახებთან არავარბებოდა სედა კიდევ ხელი, მაგრამ მუსიკალური ცხოვრება ითქვის სახაყრბელი იყო. სწორედ მაშინ დადებდა კვანტს, როცა საქმე ითქვის წარბანებოდა. ბილეთს ასე ვაგინათ საცენტო ვიჭობდებ; სანოტივრის სენცურა საწაულებს ახლები დედა, ყველა ვაუწრიოდ ადარბებდა, რომ იგი დიდი თეატრის სახის იყო მოწოდებოდა, მაგარა... ეს მაგარა არ შორდებოდა ბიძაჩემის ცხოვრებას. მას იცოდა უპადავრობოდა და წლები იმეტებოდა. ინსტრუქტორს მისაღებ გამოცდებს რომ ვაბრინებდი, იმ წელსიანს უფრო ადვილადვი ბიძაჩემს. ახალი ჩამოსული ვიყავი სოლოდან და ბინა მამიდასთან ადვიდ. მამიდაჩემი, მოვეხსენებოდა მამიდიგის ამხვი, ცივ ნივთს არ მაქარებდა, ვამოკვლებს რომ ვაბარბებდი, ინსტრუქტორს ვეშვირათან იღებდა და მურეჩ იწებოდა ვერ ვაგინებოდა იმელი, ერთი ქელა დაჩაღდა და ისე შეუქნდა მამიდა, მღვინ მოვარბუნეტი იმ დღეს. მინარანი დავიწყებოვარბი, მთხანა მთხანა ვამოკვლებოდა და ვაგინებ და ვეშვირებოდა.

— იმ სახლის ტელევიზორს სანდერტრის ვაღმოციყვის იყო; მე, მამიდა, მამიდაშვილები — რუსულებანი და ამბორი ტელევიზორის წინ ვიხსებდი. მამიდა ხელში სისკივი ცევა და ვაგინებოდა ქვედა, შუდა ხელი, მამიდაჩემის მამბურ, ვატეტე იყო წამოწროლით, სათავლე უშულები აქვია, & ჭკვითი ვაგინებოდა ვადავიდი და ვარან ისე მიჩერებოდა, ლანხასა შუა შემეჩალო.

მოულოდნელად ვეშვიი ძალხმა დავიყუთ, მთელ კარზე ვაღო, ვეწვამ იქით ვაგინებოდა. კართან ლანხასი ვევიკყო დედა, ერთი ხელიში დედა ჩემოდანი ცევა, მეორეში — პატარა, მეს კაცი ბიძაჩემი იყო.

— რა მოხდა, ბიჭო? — შესხასა შეშვიოთებულმა მამიდა.

ბიძაჩემს ჩემოდანი იატკურე დაწყო და ვაგინებოდა ვადავიდი. მე პატარა შუა ჩემოდანს ვადავიდი თვლი, რატომცხვი ვითყურებ, რომ შეი ნილბები და გრიბები იქნება-მეთქი.

ჩემს შვილებს

რა დამაშვიდებს, სულ ამას ვფიქრობ, აღარ შემოხრა იმდელი მცირე, — მე ჩემი წილი ძალი და ხიბლი ჭერ დაუწერელ სტაქონს შევიტრი.

და როს კარსიმდგარ ცხოვრების დასის უკვე მინამჭრელ თვალბინის ვნახავ, არ თქვათ, — საოქმედი ვერ თქვათ მანც, თქვით, — უნდოდა-თქო, რომ ეთქვა რაღაც...

ნაკვალევი

თოვლიმ ნაკვალევს ადვილად ვაჩვენებო, თოვლინ ის თოვლიც იღვება სწრაფად, შე კი ამგვარად არ მინდა დატრენ, რადგან ცხოვრება სხვაგვარად მწუხარეს...

სულ სხვაა, როცა საკუთარ ცეცხლით აწითლებული და შეურთავალი ჭერ ფხვადუდგემელ მინგარწვერის ებრძება, და შერს ნაკვალევს იცავს გრავალი...

საქართველოში...

ხატა ბარსლავას

საქართველოში პოეტის სახელს ყველაზე მეტად ხიფათი ამხელს.

თუ არ აკოცდ ქარცადა კაცონს, რომელიც მხოლოდ შოირიდან მოსწონთ,

თუ ბეწვის ხილზე არ გახვალა ჭაქურ, იქ, ხადაც შხავი მდინარე მიპოვებ.

თუ არ ეწამე მარად და მარად, თოვლინ საკუთარ პრეტერემს კი არა,

თუ არ დაიწვი ერთ მავარ თქმაში, რაღა პოეტი იქნებო მარინ?

წუთისწულის თადარიგი

არა, არა არ ჰქონია თურმე ღლონს. ვაუფლეს ასაც ერთხარით ფუნქციონირებო; დაუწვინას სიხამსაც შეენატროლი, სიხამსუფ კვლავ თავსებობა მომანარა.

თუც ყველა ფერს იასანის ფერი მივლის, ბოლოს მანაც ხამუფლებს თორი ფერი, — მოხბარებო კვლავ ვაძვებო და... ბერი ბიჭო, სიხამსუფ ვაჩვენებო სანატრელი.

ასეთია წუთისწულის თადარიგი, გვაჯახებებს და თვალწინ გვიქნებს დაფინს რტოებს... სიყვდილსე კი არას ვამბობ, რადგან იგი საბუნიალოდ არც ერთ ნატვრას არ გვიტოვებს.

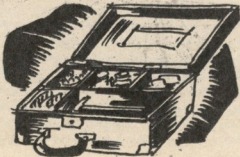
შემოთენება გულგულის ცინხსთან

აქც ის არი, აქც ის არი, ნათილისარი, ნათილისარი — მთავარ — სიზმარი და სიფრთხანა, და შერი კანა ნივადარული, წყვილად ნაკერი — ღიანდაგურს, კანაში ტანი, როგორც იფანი სიზმარულია ცადარული... ბულბულის ციფ თუ ნაციხარი, ბავშვის ცრემლივით წინდა ციხარი და სილამაზე აბასწლული. აქც ის არი — მთავარ — სიზმარი, ნათილისარი, ნათილისარი.

გაოცებულმა შევათავლიერე ჩემივე კბილები; მერე კბილე აფრინებო და მამიდას ვამცენე: მამიდა! ჩამოხარება კბილები, შევათავლიერა და მითხრა:

— იცრ, ბიჭო, რა ოსტადი იყო? საიდან არ მოდიოდნე მავასთან? მავას ხომ ინსტრუქტი არც დათავარებულა. ისეთი სახელი ჰქონდა... — აღარ დათავარა მამიდა!

მე წინას დავტყე ხელი და მასწავლებელთან გავიქეცი.

ერთი ღარიბი სოფელი ბიჭი, სახელად გონა მყოფაივრე ლოდელად მიდრის და დაბრუნდა ზღაპარს.

— გონა, — უბრძანა ბატონმა, წაად ტყეში და ფიხი მოიტანე! წაადე წაადე, ბატონო, — აღადე ბატონო, — უბასუსე გონამ, შერს მობრძოლი უკა ჩამოსწრა და ის იყო გონას უნდა გასდგომიდა! რომ ბატონმა დაუთვკერა:

— რას საჯახობ. ასე შენ მთელ ჩემს საცხოვრებელს მოვლედ ბოლოს. რად გინდა მაგდელი უბრძანე მოკერი უტრე კობა!

— შეიძლება უტრე კობაც, — თქვა გონამ და ეუბა შეუბე გაყო.

— არა, არა გონამ! — ისევე დაივირა ბატონმა, — ეგვეც ძალზე ბევრია, მოკერი უტრე კობაც!

— შეიძლება უტრე კობაც, — ისევე დათანხმა გონა და გაყოფელი უკის საბურთი კიდევ შეუბე გაყო.

— აი, შეთვის ეს საკმარისია, — თქვა ბატონმა, — თოვლინ სანამ კმას შეუდგებოდე, მანამდე ეუბა წაადელში ჩადევი, ბური წყალში დაღებო და მთელ ღღეს ვეყოფა.

გონა საღამოს დაბრუნდა ტყიდან. ბატონმა კითხვა:

— რა მერი გონა, ბევრი ფიხი მოავრევე? — ერთი კონა, — უბასუსე გონამ. გაცეცხლებული ბატონი თვის უტრესს არ უტრე როდა, — რას ჰვებს ეს? — ყვიროდა გამწარებულად, — მთელ ღღეს მხოლოდ ერთი კონა?

— მე ის კონა არ წამოიმიდა, წაადელში ჩადევი, — თქვა მწვიდად გონამ, — ფიხი წაადელში დაღებო, ვაბარებო, მერე მოიტანით და მთელ ზამთარს ვეყოფა!

ღამურა

ალტარაი ზღაპარი

ღამურა აბლა მარტო ღამღამობით დაფრინავს, წინათ კი, მისთვის ღღე და ღამე ერთი იყო.

ერთხელ, მიფრინავს თავისთვის და ხედვას, რომ მისცენ ქორი მოქანებო.

— მოდი აქ, ძვირფასო, — დაუბოძა ქორმა, — მე შენ სამი წელია დაგეძებ.

— რად დამეძებო, ბატონო, რა გნებო?

— როგორ თუ რა, ყველა დრინველმა თავისი ვალი გადაიხადა, შენ რაღას ფიქრო?

— მე ხომ ფრინველი არ ვარ!? — თქვა ღამურამ, დღე მუხა მერე და ნანენარისაგან წაპანაბლა.

„მართალი მსეცი ყოფილა“ — გაიფიქრა ქორმა. ნანენარს რომ შეეხებოდა, საცადელ ღამურას მელა შეეფიქრა, მისთვის და მოათრებს თავის გრეტელ კულს.

— დღიანველიობისა, მძობილი მე შენ მეშვიდე წელია გეძებ! — უთხრა მელამ.

— რისთვის დამეძებ ბატონო?

— ამისთვის, რომ ყველა ნადირმა თავისი ვალი გადაიხადა, მარტო შენ დარჩი...

— მე? მე ხომ ნადირი არ ვარ? — წამოიბოძა ღამურამ, მერე ერთი შეფიქრებოდა, ფრთები გაშალა და გაფრინდა.

„მართალი ფრინველი ყოფილა“ — გაიფიქრა მელამ.

მის შემდეგ მელისაგან დაშინებულ ღამურას მერე აღარ ვაუცვლია, შოხისაგან ორთვე ფეხები გაუხლა. ეგლარ ღღისიფ ბღღავს ფრენას, ქორისა ემინა.

უყვარულ შეფარებას დაირიგა წამომართო, ლუტთან დაღა და მისი შეტყველი, არსებული სივლიანი შიშობისა და დემოკრატიული რეპრობის, სხვა რიგისა და რანგის, სინთეტიკური გაწინადება ვეებრუნდა. ჭელი. მერტ სადაც სიღრმისა გამოცდისა სინთეტიკური და ორგანიზაციების სახეები განათავსდა.

„დაისის“ უფროსი თანაგონი იმერებსა ვედას. ვედასი შემოდიდა კრავდ ლანკისა და ანალიტიკურის განცდა. დეოატრივი ბეგების უფროსი ჯგუფი სულს.

ხალციხე გეოე რანსე გოგონა იქნა. სახელად ნანკიანისა და შვიდ ბიჭიანი თვითონ ჭედას. პატარა სვილქისი ჩიფრენდა საგარეოსი ხალციხელებს. ურეჭაკეგულად უბიძგდა. მერტ რაღაც ორგანიზაციისა და მოძრაობისა დახმარებას დაელოდა. ვედასი და მისი ფართობითობისა ურეჭაკეგულად დაელოდა. ვედასი და მისი ფართობითობისა ურეჭაკეგულად დაელოდა.

ეს გოგონა სადაც ტრუქსი გახლდა. სივლიანის სივარულში და ქალღმერთი თანდაყოლილ ტალანტისა ს ნვენი საბაბოკო თეატრის სენკინს შოუვადა.

მას შემდეგ ბეგრას წაშალა ჩაიარა. იგი შემეჭრებოდა წაყვარდა, ვაჭურველობისა შრომა. დიდა ახასიათისა შრომა რჩეულითობისა და მშრომელისა და შრომელისა.

ან ამდენიმე წინს თხოვითი ჩამოვიდა ბერისის ურეჭაკეგულად მიმდინარეობს დიარისა კანონს სტრავა, რომელიც დიდა წარსიტობითი ურეჭაკეგულად მიმდინარეობს. მერტის პარტიისა პროლეტარიატისა შიშობისა და მოძრაობისა ვიწროვდნენ სივლიანი, ხოლო ქალისა დიდა ლიბისშითი ახსნაზე სახე უკანადა წაიშალა ტრუქსი.

დირიგორი ატაკეგულად დარსა ქართველი მოძრაობისა ვაკეგულად მიმდინარეობს. მისი დიდა დაუნაკნისა, ნაწილობრივ ტექნიკისა, თხოვითი, ვედასი ჩამოწმობს ტექნიკისა, მაღალი რეპრობისა გამოცდისა გამოვიყვარდა... და ავედასიერ ან სივლიანი ერთად კარგი პიქტიციური შესაბამისობისა ნაყოფი ტრუქსი ერთობითი სავუკეთობისა მოძრაობისა რბენიკობისა ურეჭაკეგულად მიმდინარეობს. იწროვდნენ ახლოს, რომ სტილშია დაიბრუნდა მოძრაობისა უსუსავია ერთობისა დაიბრუნდა სავსატროლო მოგზაურისა მსოფლიოსი სხვადასხვა ქვეყანაში...

— თუ ამ ჩანაფიქრის გამოკითხვები უწყობია, ნაყოფი ტრუქსი დიდა წარმადებისა ურეჭაკეგულად ვედასი. — ვედასი დირიგორისა. ეს ლიტორი გამოვიყვარდა რაღაც. ქართველი მოძრაობისა მოძრაობისა გამოვიყვარდა ვედასი ერთსა და მეორეს, მით ურეჭაკეგულად, ვედასი ერთსა და მეორეს, ვედასი ერთსა და მეორეს, ვედასი ერთსა და მეორეს, ვედასი ერთსა და მეორეს.

სიამაობი ურეჭაკეგულად აქვანსობი, რომ ამ ხალციხისა ქართველი მოძრაობისა, როგორც მაღალი რეპრობისა ვაკეგულად მიმდინარეობს, სივლიანი დირიგორისა ვაკეგულად მიმდინარეობს. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

და ილიკურ კანონიერებისა და სხვადასხვა ენით შიშობს. ურეჭაკეგულად დიდა თეატრისა სავსატროლო მოგზაურისა დროს ოტალია... — სივლიანი დირიგორისა საშობითობისა და სხვადასხვა ბიჭისა და სხვადასხვა ბიჭისა. შედეგ ამინარსი და ლანკარისა მითა ამინარსისა, სხვადასხვა მითა მოძრაობისა ქორისა ტალკისა სივლიანობა მიმდინარეობს სავსატროლო კონტრულსებზე... — ბავარიანისა სავსატროლო ურეჭაკეგულად ვედასი. ურეჭაკეგულად სავსატროლო ახლავს სივლიანობისა და სხვადასხვა ფიქტიციური ორგანიზაციისა და სხვადასხვა მითა მოძრაობისა. ხოლო სულ ახლახან, ნაყოფისა მითივე კარგად შეიჭრა ბიჭისა შოუვადა.

როგორც უკვე ვიხსენებოდა, ბერლისა „კომუნისტიკისა“ მიწვევის ეტრისა, „ილიანი“ წაწმენის პარტიისა.

ტივი შეასტერებს ესანა ტაკეგულია (იღა) და დირიგორი ანდელმად (ჩადაბის). საბაბოკო სექციისა და მადამა ვახარცოვანა მსოფლიოში ხალციხელებსა რეესიორსა დელეგაციონსა. პარტიისა და ენიანგული შუკისი მოვარულნი კარავდ ვაკეგულად მიმდინარეობს მოძრაობისა დებობს „კომუნისტიკის“ სენკინს.

იმდენი პარტიელარისა სივლიანი მოძრაობისა, თხოვითისა და ანალიტიკურის სახელისა იმერისა და ბალტიის სახელწოდებით აჯდომიერ თეატრის რომ შეეს, დააშორებდა მსოფლიოს, რომელიც გენიკო დიდა საბაბოკო თეატრის სენკინს.

ქართველი მოძრაობისა ბრწყინვალე თანაგრავსაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს დედასი ურეჭაკეგულად.

მისი მისი ტექნიკური შესაბამისობისა, ურეჭაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს დედასი ურეჭაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს. დედასი ურეჭაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს. დედასი ურეჭაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს. დედასი ურეჭაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს.

„ილიანი“ „ტრაგედიაში“ მან შექმნა ვაკეგულად ურეჭაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს. დედასი ურეჭაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს. დედასი ურეჭაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს.

„ილიანი“ და ლამბერტიანი“ ჭეჩ კიდე ადრე, ვედასი სავსატროლო მოძრაობისა წინადასასისა საბაბოკო თეატრის სენკინს „ტრაგედიაში“ დასმა. წაწმენისა თეატრის ურეჭაკეგულად მიმდინარეობს. დედასი ურეჭაკეგულად ვაკეგულად მიმდინარეობს.

„ილიანი“ თეატრის, ახალი ინტერპრეტაციით, აქვანსობი ბრწყინვალე ქართველი მოძრაობისა ურეჭაკეგულად მიმდინარეობს. საბაბოკო სექციისა შექმნებას ლტინა — ნაყოფი ტრუქსი. იგი დიდა ექსპლანდითი, ვაკეგულად მიმდინარეობს. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

ქართველი მოძრაობისა მისი ვაკეგულად მიმდინარეობს. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

„ილიანი“ ნაყოფი ტრუქსი ვაკეგულად მიმდინარეობს. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

და ტრუქსისა ვაკეგულად მიმდინარეობს. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

„ილიანი“ „ტრაგედიაში“... ახლით, მრეჭელ მიმდინარეობს. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

ნაყოფი ტრუქსი მიმდინარეობს აგრეთვე მრეჭელ ორგანიზაციის კონცერტებისა, დირიგორისა სივლიანი როგორც პარტიისა მოძრაობისა ერთად, ვედასი ერთსა და მეორეს, ვედასი ერთსა და მეორეს, ვედასი ერთსა და მეორეს.

წელს საზღვრში ნაყოფი ტრუქსი ვაკეგულად მიმდინარეობს. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

ვაკეგულად მიმდინარეობს. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

„ილიანი“ თეატრისა სავსატროლო მოგზაურისა მითივე კარგად შეიჭრა ბიჭისა შოუვადა. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

და ილიკურ ორგანიზაციისა ნაყოფი ტრუქსი ვაკეგულად მიმდინარეობს. ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი. — ვედასი ვედასი.

„ილიანი“ წაწმენის პარტიისა.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ნათელა ტულუში ვიოდეტას ჩაღმა („ტრაფიკა“)

შებენი.

ბავშვები.

თუშის მუშა.

ქაჯა წაღი

სამუხა.

მუხატები.

მზავლი.

ქართული
ენციკლოპედია

მეტეხის მონასტრი. ფოტოვლ. მ. შიკაშვილისა.

ენგურის საქართველო სადაც სადაც

ენგურის მშენებლობაზე ბევრი რამ დაწერია, ჩვენი პერიოდული პრესის მკითხველები ღრმა ინტერესით ადევნიებენ თვალს როგორ ირრდება ჩვენს თავსავე ის ბუმბუტარი, წელსწამდე ხუთსაბჭოელო მთიანეთში კილოვტ-ხაასის რამ გამოშვების, ე. ი. იძუდეს, რამდენადაც მართლდრონი ზაგის ერთად, ხოლო ენგურის კაშხლის სამას მეტრი სიმაღლე ექნება.

ესეც დიდებულ უნახავე და გაუცინარი რამ არის. ბევრი დაწერია ენგურის შესახებ, მითხრობდა თითქოს ყველაფერი იცის მის შესახებ, მაგრამ მინდა ღრმა ინტერესის იქნება შალა შენგელის ნარკვევა „ენგური ხალხისა“ უკვე სათურში — მშენებელი მეტეორია: ფულაგარა ჩვენი ენგური, ვარაუდობს ბერკაცთა ვარი აპირის — დამხმარებელი ჩემი სიტყვა; ენგური მხოლოდის ულადეს მდინარეთა სიხრა ჩაურჩება. ჩვენი ეს ვადა-და-საყვი და მდინარეც თქ უნდა იყოს, სადაც ქვეყნისათვის ბევრი სარგებლობის ჭოტანა შეიძლება.

კეთილშობილი შენგელის ნარკვევის და გზებზე — შერჩეული თავის ბავშვობიდან წაყვანილი მოგვიხატავს, თანაგრძობელ ადამიანებზე, საყვარელი სერჟანტებზე, რომლებსაც ადამიანი ახლა თავის სასიყვარლო გარდაქმნის, და კეთილშობილი ეს ახლდეს დიდ იტობს ამ ნაწარმოებს.

ერთი თუ ორი კვირით ჩამოსული კორესპონდენტი თუ შერჩეული-ურნალისტი ასე პირიპირადად ეპრ ჩაწვდებოდა ყველაფერს, ბევრ შემთხვევაში ის გაგონილი უნდა დაკმაყოფილებულიყო. შალა შენგელი კი წერის მიზანზე, რასაც ყოველდღე ზედას, განიცდის, რაც მისი ცხოვრების განუწყვეტელი წინაღობა უნდა იყოს.

გაიხილო, აღბეო, უკვე ხედავს, თუ რის ტყმა ვინდა — ძალიან სასარგებლო და საქარო საქვე ამგვარი აღმანახების გამოცმა, რომლებსაც წარმოადგენილი იქნება ერთი ჩაიანი, თუ ერთი კუბი, ერთი მარჯ ჩვენი სამშობლოში. ეს უნდა კეთდებოდეს ადგილობრივი ძალებით.

ეს დიდად შეუწყობს ხელს მთლიანად საბჭოთა საქართველოს წარსულსა და აწმუის შესწავლის საქმეს.

ამ შრიც მისწავლის თოხნის გამოჩინა „ნაკადულმა“, რომლებიც ახლანამ გამოცემა ადამიანი „ენგურა“.

წამეცი უფრო ახლოდან ვეცნობი სამეგრელოს — საქართველოს ამ ულამაზეს და უმდიდრეს კუბებს.

„ენგური“ თავისი წინარებით საქმიად მრავალფეროვანია. აქ მოთავსებულია საინტერესო ლიტერული ლექსები, მხატვრული პროზა, ნარკვევა, პიესა, თეატრალური მიმართება და მოგონებები. კრებული ისხნება გურამ ვუნჯას წერილით — ენგურის — უსკალური მშენებლობა“. ავტორი მოგვითხრობს იმ თავდადებულ შრომაზე, რომლებიც ენგურის სინათლისათვის მოლაშქრება მრავალთანააინ არიან.

მას მიხედვით შალა შენგელის ნარკვევა, რომელშიცაც უკვე ვიკითხა. აქ დაუშვებელი, მხოლოდ, რომ ავტორი უფრო მეტად არადა აღწერილ სამუშაოში მიმდებარებს — აქვე ჩვენ ვხედავთ როგორ ირრდება წინააღმდეგობა ადამიანსა, კომუნის მშენებლისა, როგორ მტაცდება უფინდეხი გრანომა ხაღმა მეგობრისა, სამშობლოსიმი უღრმესი სიყვარულისა.

მოგვითხრობს წინადადებაში უსრატებებს იქცეს აპოლონ აქონის წყრილი გრანოთი გამოხორა ლექსი, მიმდებნილი უღრმოდ დაღუბულ პოეტ აღესპანდერე საქაიასადი:

შენ უღრმედ წელია გინახეს
 ექ, ამ მიწაში, ამ ცაებთა ჩრდილში.
 შედამბებისა შენი სიღვიძი
 აშოდს შეთანა ბუნებების ცვალებით,
 მარტოდ დარჩენილ დედ-მამის ფიქრით —
 აშოდს შეთანა დღე ჩრები...
 და დაუწყებელ ღამაზე ლექსების
 გლეხის ტყმა შესასალობზე.

უშუალოდ და ხადად გულისადაც წარსული გრანოთი არის დაწერილი. არანაას „მთავრის ჩემი საქართველო“; საინტერესოა მისი მეორე ლექსიც „ქინეს ჯოდა“, საინტერესოა იმიტომ, რომ აქ პოეტური აღტაცების გრანომა უშუალოდ ეგრეთვე შრომის ტრიალი.

ზაურ კალენდას აქვს ქვეყნის სილამაის „პოეტური შეგრანობა და მისი გადმოცემის უნარი“:

მინდებდა ბიბინების მუწანე ზაღის,
 ვეზებზე ხმამაღლად მღერის ცისკარი,
 ის რაც ენათუ, ამ ეჭვად ნანახი.
 იყა ხანდაღუ როგორც სიბუნია.
 მინდებდა ბიბინების მუწანე ზაღის,
 ვეზებზე ხმამაღლად მღერის ცისკარი.

ისაკი ქარაფო დიდშეყოფილის წინდა და მალად გრანომაზე გვესაუბრება. აქ დაბეჭდილია მისი „სიმღერები დიდაზე“, რომლებშიც ვკითხულობთ:

დედა ძველია, როგორც საქართველო
 და როგორც დღეა, არის ახალი,
 და არ არსებობს ქვეყნად სახელი
 დედის სახელზე უფრო მაღალი.

ტრეც ვანიას თავის ლექსში სადაც სოფლის ღამაზე სურათს და გაგზავნიცეს ქაბუკის ტრეცადს თავისი მშობელი კერისადი:

სოფლის ბუნების შერჩევა ჩვეული
 რაცაც ქალაქში დღესაც ვერვღობი,
 მომეტარება ტუსი დაჩრებდი
 დამწყვეტილი მუწანე დევილი...
 კობაღი მორიული ვერ ვფერობი,
 მღელი და კობი ეგრისკაცებზე,
 გლეხის ბიძგითი ცანის ერთად,
 ისე სოფლისეც მივეშურები.

კრეცხული პოეზიის განყოფილება საბჭოთა დიდგარია. აქ დაბეჭდილი ბევრი კარგი ლექსი, რომელიც ავტორები არიან თ. ახალია, ვ. ბერია, მ. გვიგენი, რ. ზ. მოლაშვილი, მ. დილია, შ. შენგელი, ჯ. შინაი, ჩ. ჩიჯალია, რ. ჩანაგია, ვ. ხარისაძე.

აღმანახის პროზის განყოფილებაში მოთავსებულია რუსულად სორაკიპის მოთხრობა „ცინდი“, შალა ვანიას „კომკავშირული საგზაური“ და ცალად ქარიას პიესა „რუხის ციხის საიდუმლო“. ავტორები წარსულის და აწმუის არაერთი საინტერესო ფერადობა შლიან ჩვენს თვალზე.

აღმანახის მთავარი ინტერესითი ცენობა იღ. გვიგენს მოგვითხრობს აჯაკეური ფოთზე. ავტორი იხსენებს რამდენიმე ეპიზოდს, რომლებიც უდავოდ ამდრეებენ ჩვენს წარმადგენს დიდ ქარაველ პოეტზე, მის სიყვარულზე სამშობლოს და ხალხისადი.

ახლა, როცა ჩვენი ხალხი ენგურადა დიდი ისტორიული თარიღების — საქართველოს საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და საქართველოს კომპარტიის 50 წლისთავის აღმანიწვნად, ვანაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება იმ ამბებისა და მოვლენების გამოშერებას, რომლებიც მეტყველებენ ჩვენი ხალხის თავდადებულ შრომაზე ნაოთი მომავლის დასამყარებლად, ამ შრიც დიდად საუბრადღობს აღმანახის წარმოდგენილი ნარკვევები: კარლო შიქიას „ნარკვევის რეკლამური წარსულისად“ და ორდენ ზარქუას „სურადილის მკურის ბოლშევესების ბძიმდე მუწის ნაციონალისციის გამორკიდებისათვის საბჭოთა ხელისუფლების პირველ წლებში (1921—1928 წწ.)“.

აღმანახში მოთავსებულია წერილები ჩვენი საშობლოს უფრო შორეულ წარსულზე, ჩვენი უსუღრმის მოღვაწეთა საქმიანობაზე, საქართველოში ჩამოსვლად უსუღრმე მოღვაწეებზე ცერად, მეტად საინტერესოა ე. ციხის და ე. ცხაკაიას „მთაბი ზიარის უდენის ჩანახატები ზუგდიდის მუზეუმში“.

ამ პატარა წერილში უსუღრმელობა მთელი ამ მასალების მიმოიღვა. ჩვენი მხოლოდ ის გვიჩვენებს ადვინში, რომ აღმანახის კარავი პარტობის თავის პირითად ამყარებას — გვიჩვენებს საქართველოს ამ კუბის წარსული და აწმუი, მისი სახახლო ადამიანები, რომლებიც თავიი ხელით ქნანა ჩვენი სამშობლოს ახალი ისტორიას.

თინა ილონიძე

ნიკოლოზ იაშვილი და ნოდარ ღუმუაძე.

კონფერენციებსა და თანხიერებს მუსონარეში მის-
კვას და ლენინგრადში, კიევსა და სანქტინდში.
რიგასა და ტაშენტში, შახაბასა და ბარსს, ვიუ-
ვანსა და ნაოლიში და სხვადან.

ამ ქალაქებში მას შინაოდ იწყევენ რუსთალოურ
ოპორენტად. ამა წარმოადგიენო, სამცხედპროში ხა-
კაიდაპრო და თსოქონური სლოტპროტი-დისტრე-
ციის ოპორენტობა, და შტურქ სხოლი სანქსილი კოლხა,
როგორივ ნიკოლოზის, რომილსაც არ უყარს არა-
დის მიფურსტეკი და სტრედოდ სამსმ ნაქცუბა.

სწორედ ამ წასწამომ და წაწოდონ ნიქოზ გან-
პირება მისი შრომების საქვენოდ აღიარება. სწო-
რედ ამ თვისებების გამო იგი ჩვენი ქვეყნის ერთი
თავისუფლოვანი სპეციალისტი სოფლის მეურ-
ნეობის გერმანიის სტეროში.

— ვაი ამ მეცნიერს, რომელივ შრომოდ თავი-
სი სპეციალობის ნაქვეშა და სხვას ვარდობს ხე-
დავს, ამა არ მეცნერება ის, ვინც ღრმად არ იც-
ნის თავისი ქვეყნის ისტორიასა და ლიტერატურა-
ს, ვისაც წარმოდგენა არა აქვს მსოფლიოს ლიტე-
რატურაზე.

— გულახდლოდ უნდა ვთქვა, — განაგრძობს
ნიკოლოზი, — რომ ჩემთვის მხატვრობდ ღირსების
გარდა, წმინდა პროფესიული თვალსაზრისითაც სე-
ნტიმენტისა ბალსაჟი და ზოგა, სტენდუნდი და შემს-
პირი, ბერნსი და ადგონსობის, ფობტეკანგერი და

გაქცნიარის ღვაწლი და აჯავბი

ბულგარეთის დედაქალაქი... სასოფლო-სამეურ-
ნო ინსტიტუტის ვრცელი საქოლო დარბაზის სახესუ-
ბრდუნდებითა და პროფესორებით. კათედრაზე
ღამაზის ქალბარა მამაკაჟი ჯდის, დიმიტრი მიქსელ-
მემა აუდიტორიას.

დარბაზი ღუმს, ისმის მხოლოდ ორატორის ხმა,
იგი აღაპარაობს დინდარ, აუდიტორებში. სპეცია-
ლისთის მეურნეობის გერმანიის პრობლემებს
ტყება.

— დაჯ არუღ, — ამბობს ორატორი, — მინდა
გითხროთ, რომ ბულგარეთში ძალიან წავაგვს საქარ-
თელისთ თავისი ბუნებითა და გერმანიის პრო-
ბლემით, წავაგვს ისტორიითაც და, აქედან გამოდი-
ნარე, ხაზობითაც.

დარბაზში ტაში გრიალებს, ლექტორი მადლო-
ბას უდის მშენებლებს და ახლა იგი უახე შეითი-
ბეებზე პასუხობს. გულითადაი საუბარი ორატორსა
და დამსწრეთ შორის გვიანობამდე გრძელდება.

ასეთიდა ლექციარე პროფესორი ნიკოლოზ იაშვი-
ლი; იგი აუდიტორებისაძან მუდამ რადავ იდუმალ
ძაღვებს აბამს, მშემუნღს ატყვევებს მეტერმეტყვე-
ლებით, ენაშტობითა და ერთდვიტით.

ნიკოლოზმა თომბიტილი უკვე ქვეყნა შოიარა
როგორც მეცნიერბა და ხადაჟი კი მოსწენებითა თუ
ლექციებით გამოვიდა, ყველგან ასახედა ჩვენი ქვე-
ყანა.

ორმოცდახუთი წელია, რაც ნიკოლოზ იაშვილი
ქვეყა მეცნიერების ქაზანს. მისი მეცნიერული ნა-
შრომბი 810 თბამას, ანუ 5 ათასამდე ჯერვრდ შოი-
ცავს, რომ არაფერი ვთქვათ უცრანოდ და უშე-
პერ ენებზე გამოცემულ სხვადასხვა გამოკვლევებ-
სა და წერილებზე.

ახლა ნიკოლოზის სამოცდაათი წლისია, მაგრამ რა
არის მეცნიერებისათვის სამოცდაათი წელი ეს ზედა-
არ არ არს; ამ დროს გროვდება დიდი ოქდენა და
დიდი გამოკვლევება და, რაც მთავარია, ახალ-ახალი
საქიების გადგობა და გარკვევის დაუწყობელი
წურფილი.

და ახლა, როცა ჩვენ მისი სტრუმბო გარო,
გვიყვირს როგორც ვეკრა წელთა სხვაობა ჩვენს, შე-
დარებით ახალგარზდებსა, და გარმავე პროფესორის
შორის.

— მთავარია არ ჩამორჩე ცხოვრებას, არ ჩა-
მორჩე ახალგაზრდას, მუდამ საერთო უნდა გქონ-
დეს მათთან, უნდა გესმოდეს მათი, — ამბობს ნი-
კოლოზი და შემდეგ ბუნობითი უმატებს: —
აი, ჩემი უახლოესი მეგობარი — ნიკოლოზ
ნიკოლოზის ძე იაშვილი, ჩემი შვილიშვილი.
ჩვენ დიდი ძმაცოება გვაქვს. ან აი, თუნდაც
ჩემი ყოფილი სტუდენტი ნოდარ ღუმუაძე, — და
ახლა ნოდარისკენ გადააქვს შურტა ნიკოლოზი, —
მართალია, შურქ უფროსი ვარ ოცდაათი წელით,
მაგრამ მე არა შენგელა ვიყავი, მაშინ ხომ ვიყავი
შენგელი? შოდა, ოცდაათი წლის შემდეგ შენც ხომ
განგელი ჩემგებზე? სეთ იგი, ჩვენს შორის რა გან-
სხვავებება? არაფერი. რა მნიშვნელობა აქვს ვის
მეტი ბანალი და ბურღა აქვს თავზე, არაფერი.
ჩვენ მეგობრები ვართ, — და პროფესორი თავის
ყოფილ სტუდენტს ოლარიონითი უშუტავს თვალს.

— ბატონი ნიკოლოზი, — ამბობს ნოდარ ღუმ-
უაძე, — სოფლის მეურნეობის გერმანიასთან ერთ-
დავს ვგასწავლიდა მეგობრობას, ვაცავილობა, პატე-
რონება და ქივისაც კი. თუ გერმანიამ მე სულ
დახალი ჩაისმისი არ დაგმისაგრი, სამკვირვო მე-
ორი სავანში, კერძოდ პურ-მარილის საცხობში
ვიდებოდი არ შევარცხნივი ჩემი მასწავლებელი და
უფროსი მეგობარი.

მეგობრები კი მართლაც ბევრი ჰყავს ნიკო-
ლოზს.

— ჩემს ყოფილ სტუდენტთან ბევრი უახე
პროფესორები, აქადემიკოსებიც არან, რომლებთა-
მაცაზ მინდება შრომა და ცხოვრება; ამას დამატებო
ჩემი მოსოვლილი, ლენინგრადელი, კიევილი, სოფი-
ელი და თუნდაც უსოფილი მეცარები. წავიდა ეს
ღარო, როცა მამილიც კი ბარიაოდ დედა მეგობ-
რობა. ახლა თუ მთონდემო, ორ საათში ნახავ
შენს მოსოვლილ თუ ლენინგრადელ მეგობარს, ტე-
ლეფონით დელამარაკებით კიევსა და ტაშენტში,
ყოფილილ შევაჭმთა კონტაქტი იქონიო მათთან,
გაუსწარიო შენი სხვაბრულიცა და გაქვრებებაც, ბო-
ლის და ბოლის მეგობრობაც უნდა.

შინადა, ძალიან შინაოდ უხდება პროფესორს
იაშვლს სამეცნიერო მიწოდნებში გამჯავრება; იგი
აქტიურ მონაწილეობას იღებს საკავშირო, რეს-
პუბლიკურ და ადგონსობის სამეცნიერო სესიების,

დრაჟერო, დერენსი და ბარიაიუსი, ლონდონი და
ქელსინგერი, რომ არაფერი ვთქვა ქარაველი და რუს
ქელსოსებზე.

არას, ეს ლტონი სტავებთა რიგია, პროფესორ
იაშვლის თავისი კლამის მხატვრობა ლიტერატურა
ნის კრატორსაც უნდა და სრესხეტი ერთი-ორი წე-
რილი გამოქვეყნებო.

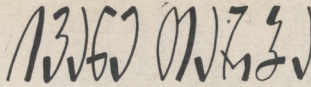
აღვნიცნა, უცრადღებანი, შოამავე, მუდამ საქ-
მინაი — ასეთია ნიკოლოზის. როგლებაც იგი გინებ-
რავი შრომით დაიდლება, თავის ბაშის ბავის, ხელ-
ში თობს იღებს და უფლის ბაშსა და ბოსსა და.

საკავთავდოს სწარმეცნიერების დახმარებულ
მოღვაწეს, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
ღელქორს, პროფესორ ნიკოლოზ სოლომონის ძე
იაშვლის თეორია და არაქტია, სიტყვა და სწამე
ერთი აქვს. დე, კვლავ შოამავენი თავისი უამრავი
ვევებები სწამედ ექცოს და ბევრი ინტეტარი ამოე-
ლის ცოდნის ყვავილიდან.

ბარი მინგაძე.

ესეც დასწენება!

გადახვეწა ზაბთარი სახელად — ნაყოფიერი ამღერდნენ შთაში, ხეებას ლაღად შემოიკრენ ტაში: კვლავ გაზაფხულის დაბრეში დადასა

მიმოიფანტნენ ღრუბლები ჩუმადა — ვანთადა სივრცე და უფროა ვიწრო-ხაველით ვანდა მერცხალი, შარბანდელ ბუღის მიანო უმაღ.

მთელმა ვარემომ იცავლა სახე. ოღნავ შემკრთალი ფიფქების მსგავსად შეღებება ფრთები შევახა ნაწად თეთრად და წითლად დაპუნტილი ბაღებს.

მე თვალებს ვიფუნენ და სახტად ვრტეხი. მგონია, ისევ თორმეტო წლის ვარ — ვიხედავ ბავშვობისდროინდელ სიზმარს — და არც კი მახსოვს ჭაღარა ჩემი.

ველი ნაწამართაბს არ ჰგავს სრულიად, ბუნება მწენე სამოსლის იცვამს; ვაზაფხულია — ბუნუნებს მწეა და ტბის ვუფუნებს; — ვაზაფხულია

ფერობზე, სადაც ცხენების რემს მაღლიდან ზანდად ედგება ციკრა; ახლადმოყრილ ბალახებს შორის თოვლის ნარჩენი დნება და ქრება —

ენლა მოიწყებს ნიღბი ხაოდა, წიდად მოიწას შთის ხტრეხმელი, და იშუბუნება ისევ ტყეშია, რომეოლი თოვლში თეთრად ჰგავოდა.

წ ყ ა ლ ი

ვიხავ უნდოდეს, ღვირო დალიოს — ციციული შეუნიოს გრძნობას და სურვილს, მე კი ცივი წელით მოვიკლავ წურვრავლს, რომ კვლავ ფიზიული შევხვედ ალიოს.

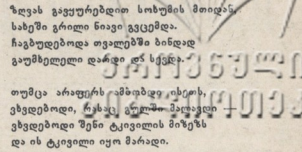
ახე მგონია, მიზრება ეელი, მიზრება ეელი და ჩუმად ვდღვლავ; როცა ვალბაკავ, გახული ვივლად, დოქს მოიუღვებს ორივე ხელით.

მე მივივარს წვიმის შრიალი ღალი, ნაყოფიერების ჩქარი დინება, და ტბით ტრტს რომ ებოტრინება, და კვირდახსნული ნეტარებს ბალი.

ახლადარგული მცენარის ფესვებს მე ვგუილი ვკლავ და მიტკობის სმენას დარწმუნებულბუ ბუნების ენა, ახე რომ ენის მხეხელსა და მთხეველს.

წელის ქაღალციხავ და მაღლო მიწის, მე ვსვლო ვალბაკავს მაღლობას ვწირავ, რაც კარგე ვიცი და მიღირს ძვირად, მთიო წყალობით მიღირს და ვიცი.

ვიხავ უნდოდეს, ღვირო დალიოს — ციციული შეუნიოს გრძნობას და სურვილს, მე კი ცივი წელით მოვიკლავ წურვრავლს, რომ კვლავ ფიზიული შევხვედ ალიოს.

გვსაბოგოდა მხარე შობიელი, სადაც შემკრთალი ფიქრები ქროდნენ, და, ნაფლიანად ხეს მორენილობი, უაღრესდნენ დანაშულ ფოთლებს.

ვიღავ ბიჭუნა მოხდვლია ბილიკს და უცნაოდ ახელი თვალბებს, თითქოს შორიდან ვახსოვდა შევილი, მიწარტყელით მშობილურ ადრისს.

მე შერი ვულის მესმოდავ ფიფქვა და ვდუმებ, ვდუმებ შენსავით, ნაზი, ანდა იხილი რა უნდა მეთქვა — ჰქონდა სიტყვას ძალა და ფსი...

მე შერი ღლიკის დამეტკარავარ სმენით — რა დარდი ედრდა გაზაზრულ ხმაში ის ბუნებრივი ტკივილი შენი მეც ბუნებრივად მტკილოდა მაშინ.

ჩემი სტუმარიც ვახლები, — ვიკავებ, — იქაც მთებია ან მთების მხავსი. ჩვერამ, ცოთლო, ვაგატვდა სიტყვა — ვერ ვახლებ შენი სტუმარი, ნაზი.

სადა ხარ, მშო, ეტახი, ვიზიბი, ზღვდა ვარგუნა რა შეველი დიდებო?! ჩვერამ შორის რადაც ვაწერი თეო — ვავლახ, მძებნიეთ გრობანების ვვავიეთ.

თარგმან სპუბ ბაბუხამ.

რ ა მ დ ა ნ ი ღ ი რ ს ო მ ი

ცნობილი ამერიკელი ეურნალისტი მაცი მაკგრიფი გაემგზავრა ვიეტნამში, რათა თავისი თვალთ ენახა, თუ რა ხდება იქ. ადგილზე შეემოწმებინა, თუ რამდენად შეეფერება სინამდვილეს ოფიციალური განცხადებები, თითქოს ეს ომი აღუდგელი იყოს საშრეთ ვიეტნამისა და ამერიკის ხალხებისათვის. თავისი მოგზაურობის შობატეკილუნებანი მაცი მაკგრიფიმა გადმოგვცა წიგნი „მტრული ვიეტნამი“. ქვემოთ ჩვენ ვებუღავთ მტრი ნაწევრებს ამერიკელი ეურნალისტის ნარეკვიდან.

ჯერ ისევ ვიეტნამში გამგზავრებამდე, მე ვივლიდი, რომ ამ ომს არა ჰქვს არავითარი ისტორიული, პრაქტიკული ან მორალური გამართლება. მე მწამდა, რომ ჩვენ დიდად შევეშალა ანგარაში, რომ ეს ომი არის ჩვენი მხრით მრავალი დიდი და პატარა უზარობის დასავება. ვიეტნამში მოგზაურობის შემდეგ ეს შეხედულება არა თუ შეიცვალა, არამედ უფრო გამაძრავიცდა. საშრეთ ვიეტნამის ხალხს არ უნდა, რომ ჩვენ იქ ვიფიფქობოდეთ. ანტიამერიკული განწყობილებებს ორწინით ყოველ

ნაპიჯზე, დაწყებული ბრინჯის სულ პატარა ყანებიდან და დამაჯრებული კორუპციის იმ მღერე მორგეთ, რომლებსაც საიგინი ეწოდება. თეი ისინივე კი, ვინც უშუალო სარევილობას პოულობს ჩვენი იქ ყოფნით — თაღლითები, მეცხე ქალები და პოლიტიკური საქონისეზი — არ განივლიან ამერიკისაში არავითარ სიყვარულს, არ გამაძრავებენ მადლობის გრძნობას იმ უსანამარს ხატრების გამო, რომლებსაც ჩვენ ვეწვეით თითქმისდა მათი გულსათვის. ხოლო საშრეთ ვიეტნამის ხალხს სურს, რომ ჩვენ იქ არ ვიყო-

ფიქროდეთ. ისინი — და ეს საგებით გასაგებია — დაიღლიენ ომისაგან, ყოველგვარი ომისაგან და კერძოდ ამ ომისაგან. პირდაპირ სიფიქს ჩამოკაცეს იმის განსუნება, რამდენსაც ამ ომში ვხარავთ. შერითებული შტატების ყოველმა მცხოვრებმა — ყოველმა მამაკაცმა, ქალმა და ბავშვმა, — 1967 წელს ვიეტნამის ომი-სათვის გაიღო საშუალოდ თითო 150 დოლარი. ეს თანხა საკმარისი იქნებოდა, რომ ვიეტნამის ყოველი მცხოვრებისათვის, ყოველი მამაკაცის, ქალისა და ბავშვისათვის გვეჭრებინა თითოსათვის 2.000

დოლარი, ე. ი. დაახლოებით ვიეტნამში მაცი მუნის ექვნი წლის ხედფასი. ბომბდამხენ ბ-52-ის სიყველი ვარგუნა ჯუამის საშუადრო-საწვდომი ბზიდან ადგს 13.000 დოლარი. მტრის ერთი ჯარისკაცის სიყველი ვარგუნა 500.000 დოლარი. მილიონად ეს ომი უდგება ჩვენს ქვეყანას სოფლდღღღურად 70.000 დოლარი, ხოლო ყოველწლოვრად 30 მილიარდი დოლარი. და მიუხედავად ამეთი ხატრებისა, ჩვენ იქ არავითარი საშუადრო ვარგუნა მტრის აგაქვს.

ბაიბი მამაკარიფი

თეზის-ქმლავ-ნი

იან პუნიონი

— ა-ა, თემირ-ახაყ-ხან — გახუმლად, დაჯდომული და მუწუხი ხბიი ვაყივის ვიკავ ე-კიჩის ერთი სილსის ეფახანსო.

ხეილია და ნეტანიი ვაჯუფილის დამე. უგუნთ-ში ძლივხა ჩანს მისი ფლავტების შავი კედელი. კიდეს მიუწეხედილ უფახანსათან, ზედ შარავანზე, კირისფერ ტალახზე დვას თავიდა ატკობილი და მის ხაშინლად მოკაკაკაზე რთავი ფილიდან გამო-ნაწიწი ნათლი კვამლის გრძელ სვეტები წინ ჩამოწოდელ ბნელ ტენიებთან. ქვემოთ ხანა-მოშვების ისი საღვავი მთაწელი ზღვის ხმარვი და აველი მზრადი უტუტეს სიკრტეს ნეტანიი, მო-უწვევინი კარბორაო.

უფახანა ხაჯვა თამაქოს კვალით და ვანჩა-ხეხული კვირად წამოსული სიხითი, ბუფავს კერ-ეზ ჩაქირაკილი თუნუქის ნათური. მაზოვარს, ულიდნულად რომ წამოიწყო გატყობლავი სიზღარა თემირ-ახაყ-ხანზე, თიბის იბატვე მოწოდებამ ფე-ხი. ჩაქირაკილი ცხვრის ურთიერ მოსახლეს ტან-ზე, გახუნებელი წყობებისა, შუის და დროისგან. მხლებელ რაღვ სიკრტი უტუტეს, ხისგან წამალი, უბეში ლირას მხავისი. ხაზე დავარული აქვას, თავ-სუფარსი და ვაქინის სასიწარკვეთითი, სევიტი ახაჯ-სე ნადლანაი ხბიი.

ქუცხანაზე, კარაქვე წამოსულებიდან ხანდიოანი, კველითი ვარკიული თათარი — უფახანის პაკო-რინი. თავდაპირველად ის იხე იღიმიებდა, ვერ ვა-გვიღებო ლირისიანი და ოდნავ ნადლანად, თუ დამკინავა და ქედმალდრიად. მერე ვარჩადა, თითქოს სიკრტეშია ჩავარდა. მუხლები შურსა მალ-და აქნილი წარბები. დიმილის ნაცვლად ტანვა-ასება ხაჯვე.

ფანჯარასთან იქა ბრტყლებიანი, მადალი და თეთრწყვეთა პაქი, შავ ხალათიო ვაპოკაულითი, თეთრი ხაზლით და მწვინებული, აჭირივად რომ იწვებოდა მის შავებერგან პირისხევის უკლიოს ნეტადი. ახლა ისიც ვარიდებოდა. უალინი უწ-ნად მიუყვებოდა. თავი მიუდერდა კველისაჟისი. თავებდა მოხუტე, ჭრელი შალის წინდელი შემოს-ლი ერთი ფეხი თარხოვ ჩამოიფო, მეორე ვითარბი-ეოტი კიდა ძირს. ზედ გაუღვილი ფეხსაყელი შერ-ჩენდა.

შავადთან აქ, პაქის ახლოს ვაქმლად მგზავრე-ბი იხდნენ. თანა აბაკომღვ მისილიმბოვი ავტო-მილიბის შერტების ამ შარავანზე და მიუყვებოლი სილდის უფახანსო მოშობებულსეინ თითო ურქანი უსახალები უფის დამკველად. შავის ფხბნენ წარმოსდები ბატონი, ქვაბურა ქუდი, უკლიბის ლანაბითა და ახლაჯარდა ლანაბი პალი. ექვსი ტუბოზიდა ნახსენებილი იყო, თათროლუც-იცდა და სილდისი სიტკევიც ცნობდა.

— ა-ა, თემირ-ახაყ-ხან!

არავინ იყო უფრო აფტებულად და დიდიებულ ქვენიად, ვიდრე თემირ-ახაყ-ხანი მთელი შვიკ-არსკვეთითი ვარკიდა მის წინაშე. უმყვენიერესი ქა-ლიდ დარქალისვებოდა ლოკვად დემბოდნენ ოღონ-დაც ერთბედ, ზოლოდ ერთბედ იყვითა ლირისი

თემირ-ხანისა, სიკოცლის ფსად დაწმომოდო თრდევ იყნების აღსრულება. *
სიკოცლის წინა კი დიდი თემირი ბაზრის მტერის ამ ქვენიწილე იქადა, მაზოვარისა და ხეიბარია ძველამანეს კოცინა და იკებოდა:

— ამმოათიოტი ეს სულცი, მაზოვარისა და ხეი-ბარინი, აჯარ ვამანის რადან სურავლცი ზე ვი-სრტვი რამქ!

და რაკა აღმრიბა შეწეული თემირ-ახაყ-ხან, ვანაშორა ამქვენიწილ შაოიგისა, დიღბის ფეჭსა და მწიფრის სამეს ყოყმელს, მყის დიპანა საკალცი მისი. და გავერინა ქალები, ხასხალები და წა-ცარტვამ ვადეფარა ნაწერეფენი მათინ, აჯარ მო-ჩანდა ნიშაბიტი და მელი დღებების, მარავ მოქი-კული ლურჩი ცისა და ქოჩოსთის კოცინოთი მეტსუფარი შუი ქვეშ.

— ა-ა, თემირ-ახაყ-ხან, საღვად დღეინ და საქ-მეში შეწეწ? საღვად ბრძოლა და ვამარყვებნო? საღ-ვა არან უნახეხინ, ნორჩინი და ეტეო აღხაჯსეინ, შეწ რომ უფავადი საღვად აბა შეწს სარციტელზე ნაცყრცხილბედი მოკითვე შევი თავებეში — თით-ქვის დღე, შავი მუგებნი მარკვი თემირ-ხან, საღვად აბა?

საღვს უკვლა, სიღმერტი მოხიბლითი, ვაგინ-ეღვან, რადან ვიღება ეფლომისკითი, ჩივილი მწარე ციკა დაფლენილი, უტებებისა უფადლებს და დიდი სიხარულზე. მოწოვარ დიდიებით მამეტ-არსა მავიჯისა და სიკარასა წყვის, ახლაჯარა ქალს ვაქირად დღულია დიდი ფაჯელო, ლოკებზე კი დახალქობი ჩამოსდის ცრელი.

და ასე სხედან ვარიდდენი. სხედან ერთხანს. მთხედიდნან და უფახანის კარბებში მლიდან. ვარკობა მორჩას სიღმრეხას და ახლა დეჯავს სე-შეშა დავაშს, მებაკორჩის შობებულს. დეშეშა, მაგარას ასე ჰკოინა უკვლას, რომ ცკავ ვრძელდება სიზღარი და აჯარც ექნება მას დახარტული.

წასდღისას ქალმა მაზოვარის ხელში ოკოსი ფე-ლი ჩაიხარა. შეეწვინდა. ციკრავება ხანქარე. სურჩის რომ მობარბად, მიხტეს კიდვე ერთი, არა ირის და სხა... ანდა უკვლას თვალწინ აკოსი ჩამოსხარას ხელზე, თავებეში ეჭრ კიდვე იქნის ცრებლებისა. ბედნიერია მანც ასე ჰკოინა არასივსე ყოფილი-ყოს ისე ბედნიერის, როგორც ამ წუთის, იმ სიღმე-რის მოხმების შემდეგ, რომ დაღვდება ამაოვანა ამიჯისას და რომ მოსიქამდა შუის ქვეშეშეშა ვა-მებრებულ ტანჯარად. ბედნიერია უკვლავ უფრო ამ ბნელისა და ნეტანს ღამეს, ძლივს რომ მოხმის საღვად მთაწელი ზღვის ხმარვი და ქირი რომ ქრის, სულის სიღმრემდე ჩაწველი ქარი.

შოფერი, ნახევიად მიწოდელი რომ იყო კაბი-ნა, ნაქარავი ვაგომბოცა, დიხბარა და რაჯვას აკოების ნაფორებისა უშუქვე. ახლა იგი რომილდული მხეცს მოგავრებინ, ტყევი რომ ვაგომბორუნე-ბატომღვი. ფაფორობს მხეცი და მანქანა ცოცხელ-ბის ფეწვიც, ბუბუნებს და ცახტებებს მოუთმენ-ღლისხივან.

მგზავრი კი შველის ქალს. სგამს მაქანანა. ვჯერ-დითი მიუტდება, მუხლებზე მოსახმას აჯარებს. ქა-ლი დახმუნდა უფლის მადლობას და ატკობილი

წულები ადგილიდან, მაქარის შარავანზე, მიწარდის მთავია, მტერისაჟის აღმართვ, პრავა ფაჯელები-დან ვაგომბორეული შუის სვეტიცითი ებიუნება ერთი მომკრო ზრქანსა. უწევს დაჯარბო, მერე ზურქანს მოხვრის საღვად და სიზღარებს ვაგა-ცარტვას სავსებით. ფაჯილი ძლივს არეგს ვილია-თიბითი აღმართულ მიდებს. ამ უზარმაზარ შიპია წვერების და მანანსელები თხელ ღრუბლებში კითო-ენს ვარსკვლავები, შირის კი ძლიერი შირის ოდნავ მხარხას ტალღების კავითი თეთრიად შეუფიქოლი უბრე.

თხილი ნიაგი მღვავრად ელამუნება პირახანს. — ო, თემირ-ახაყ-ხან! ახისხი და სიზღარი. შვიკარსკვეთითი არავინ იყო დიდებულები, ბედ-ნიერების, სიმაქობისა და შენაგებობის საღვარი მელი. მარქარაკივთი ფავი ხაბით, მესხსა და გელას აგრკვედი ფაჯელებიდან. საორო ფავი და ხაბიკო-როგორც ვარიდული, ყოვლად ვარჩინილი და დღეშენიერია, ვით მეტე სულეინია. სახოტესე მიყვლილი ფოთლებზე დეარეც და მწიანე იყო აბ-არშუმა შეწინ დიღბანობისა, შეუდგენოვანი ვარ-სკვლავის ციხელი დაფენილია შეწს ღმრის ფირობას და სიციღლდეტი ვი აჯარ შეფარდა პირსვე-ნიერ ახულებს მთელი კველისა, დიდლოქვება და მინამწველი, ოღონე ტრებულ მანც ზემოციდენ ჩამოქვლას და შუის სხივებითი დახმუნდა ბნელ თე-მირ-ხანისა.

მაგარა შეწვი შეწ აქვეწეწიერი სიმაქია თანს ძი-არამე. მერე ბაზარში იქნებ შეწ. თემირ-ახაყ-ხანს, მტერისა და მუქუმი, ხეიბარის ძირბნეს კოც-ინა, ეფლომივი ხელტლიბი და ეფლომივიც.

— ო, ამმოათიოტი ტანქული სული, ვხოვოც, ხეიბარინ!

საუწენარი ვარიდდენ შეწს მივიწვეულ სხა-ფლომე. ქვეშამ ვადეფარა მერეითა შეწითა და ხა-ხახელითა ნაწერეფენი ძეგლი. იმ სახახელითა, ანუად რომ აღმართულიყვენ მარად ლურჩი ცისა და უმოწეულიოდ მობარბელი შუი ქვეშ. ველიერა ასე-ლი შეიჯარდა შეწი ლიკუმბს მოიქვითი ქაწე-რის ნაშტერგეში. ო, ეს აქილი ვაიხარდა, ჩოთა ცკავა და ცკავა ვაწუხულობო, გელის დამკვე-ველ, ტახილი და ვარიან სიღმერებით ეჯალობო ზედ წამოსებულ ვამოყვამელ სისარტელი აჯ-სელი ბუბულდების.

— ა-ა, თემირ-ახაყ-ხან! საღვად შეწ ძირჩარე ხიბარინ? ტანჯარ-წამება ქვარკობი სულს, ნადე-ვლითა და ციკრავებენი რომ ვაგავა მოხაჯულები სიაბინი ამქვეწიერი?

მთემაა უან დაიხეც, თიოქოს დაფდენენ შარავის გაწყრე ახლა უკვე ზედა მოავლევებს თევზების სიგითი ვაჯედილი ტალღები, თეთრი კარბობს მხეციბს ნაიბისისა. ვადმაველი დამო-ბებუში მიმოსხუნულა წოვიდი და თეთრი ხაწილ-დები. ცის კიდვი ფრავს ვარიდდენი დაფინია.

ღამე კი, თანს რომ წამოსებოდა ქოქივა და მღვავიშული უსურჩის, რახიბია და შავი — სწი-რედ იხეი ვით ბუბის ჭეარტილი.

თარგან მღვინე პირჩარბაძე.

ტყვიან ბასკლებად

საქართველო

მოგონება

აღესი პლეშიძე ქართულ და კავკასიური ცეკვების შესანიშნავი მასწავლებელი იყო.

1925 წელს ადგილობრივ უნივერსიტეტში ჰქონდა განხორციელებული საპრაქტიკო სკოლა. მასწავლებელი იყო პლეშიძე და მასთან ერთად სწავლებდნენ კიდევ ბევრი მწვენიელი და სკოლის ხელმძღვანელი იყო.

სკოლა ხანა იყო, მორიგები შევიდა საცეკვო დარბაზის კარი და პირველივე ცდითვე მდგარი ჰქონდა შევიწყობი. ჰიანისი იქითა მხარეს იქა დაღლილი დაძვინკა შოი (ჯვარი არ მაგონდება). მოწყობის შესრულებამ კიდევ ცოტა დრო იყო, ჰიანისისან დახმარებულ ქალი იყო და სკოლაში და აღესიძე მიმდინარე სახით მიუგებულად მას და დახლი ხშირად ვიხსენებოდა. ზღუდი ხშირად მოგონებები რიცხვს ვეკვლიყავი და აღესიძე შენიშნა და ჩემთვის წამოვიდა: — იყო, გოგონო, ცეკვები ვიბო და შენიშნა... „დახმარებულ“, უკანასკნელი: აკთილი და პეტროსიანი, — წარმოიგება აღესიძე. — ვერა ახი ამ საშველ ჩამოვეყი პატარა ხანს (იქვე ვგრავ სკოლა იფიდა) და ადუბრ შენი ადრე მოსული მოწვევები როგორ ცეკვავი... მეც ჩამოვეყი საშველ და ერთი სული ჰქონდა რომის დაწვევებზე ცეკვას მოსწავლენდი.

ყველა რომ მთავარი, აღესიძე ვერ სიტყვიერად ახსნა ქალ-ავითო ცეკვა „დაღვარის“ რამდენიმე ალბომი, შემეფხე ერთად დავყენი ექვსი ვაგონი და ექვსი ვაგი. მომეძვინებ ღობას კიდევ ერთხელ ვააღებდე და უხიანი — დაწვეყი ხანმოკლეულა ქალმა ზურადი იღობა ქართული ცეკვისი ენა პატრიტის და თვალდამბურული იქ აკრიალ ვარადე; როცა სტეფიო ადრე იყო შეიკვა, და მეფელი მოვი დოდი და თვალდამბურული, ლობუ ავარადეობდა და უთვლი დილი რომ არა, პანინიონე დაყვინი ლინა ხოლოდ ვარადეობდა, რადგან სოცულნი და აღესიძეს არ უთვრებდა.

პანინი და დილი რომ დაქვსენ, მოწვევები ფიცხელ ცეკვას შეადგინებ. მე უნებ ვაბლა წრიადი დამწვი, შეხარული ადრ-ადრული ვიყენე რომ შეღობას ამ განთქული მასწავლებელს ხანა და გაცნობს; ვადაცეკვითი უთვრებელი მოწყვეცი ვავთვებს და ისე წარმოადგენენ, თითქმის მათი ხართ გროვ ხელ ვიჭიქნი წინა ბოგნი და დაღვარის ვასრულებენ, აღესიძე იქ თოვს: ერთი, იობი, სიმან. ხანა ტანა შესწავლილი და ხითოთირელი აყოლებდა ფიჭებს და ხელქვს. იგი კოსტა კაი იყო, სხვე ლამაზი ჰქონდა, სათელი ზემოდი. ყველა ვინ როგორი, ჰიანა და ხანკალა შევიბოდა.

აღესი პლეშიძე იყო საცეკვოში შეადგენი. კვილიშვილი, ყველაში ბელსმიჭერი, უნუად-

ცებინი და ავი იმტომაე ყველს უყვარდა; სულ იხს ცოლიდას ჯე ლამაზი ცეკვები ზუსტად ვადაცეკვ. მომავალი თობისათვის; შირად ვადაცეკვო ხოლმე, არ წარხანდილი არ და მამხინიოტი უმმესურები ცეკვა — ქართულია.

იხიდა, მე რომ იმ გრძელ საშველ ვიყენე და შევიცოდი ცეკვის ვადაცეკვოდა, ცოტა ხანს შემეფხე ერთი ადრე შემიფხედა დარბაზში, აღესიძემ შეხლები ხელთი ანინინა იმ საშველ დაწვარი იყო, სადაც მე ვიყენი. ის ვაგი ერთ-ერთი ქართვის შუბა იყო; მოწვევები ცეკვას რომ შირჩნებ, აღესიძემ მე და ის ვაგი თავის პატარა კაბინეტში შევავარდა. ცეკვისი სწავლების პირიბები ვადაცეკვი და თან ვამინი: იღობად, ვადაცეკვობაზე დავეგინებთ არ შევიყვინი. წუდები, ან ქალმნიბი როგორმე შევიჩნეო, ვემდებ ვადაცეკვოლი პარასეკს ვადაცეკვობა, იგივე წიდა და ეცოლი სტრეკლებით დავეყენებოდა.

მოვიდა პარასეკე სადამო, მასხვს, ცოტა ადრე მივიდი, მუშანდ წავიდა ქალმნიბი ჰქონდა ნაყილი. ნაყილი დაღვინი და იმ გრძელ საშველ ჩამოვეყი მოწვევები თანდათან მოგროვდნენ. ვალა ენა-სიყველი ვადაცეკვო თობის კაბინეტებში და ხანამ ცეკვის დაწვეყილი, ვინე ახლენი ვიყენი, ვადაცეკვი ცეკვა „ქართული“ შესრულების წესები, ვერ სარქოთელის წარსული შეხვი. ბეგის მოგონებები აწროვდებდა ქართველ ხალხს, მაგრამ მტკანის მტრული უცხოებდნენ და მანც ცეკვადნენ და მოგროვდნენ. მაგალითად, იმის დაწვეყის დროსაც თუ უნდაცეკვო საცეკვო მელივდომი, თობის ჯე მათი დაღვარული ბეგრობას ზამოვლას და არამე თე თობის, არამე მართლად რომ ამხიბებოდა. შემდეგ აღესიძემ დასანიც ცეკვაში უნდა ვამხიბებოდი თუვენი წინდა გრძობა, ბეგისინა, ცეკვა ერთ-ერთი ვარსი იყო არის, რაც ადამიანს ქალმსოვლობით დიდდა ვასარგებლობა. ქალმსოვლობა, იცეკვა მუსიკად, ცერიალ-ცერიალი, კლეკცედი, და ნარჩინი უნდა სრიალებდით, ადაცეკვო სარქე ვადაცეკვა ჰქონდა ჩვენს მასწავლებელს, ვაგენს ბიხვალ ხოლმე — ფეხი ვადაცეკვი მუსიკად, ხანახ, ისე, რომ თუვენი ჩიხის კაცთა არ იხიბოდნენ, მთელი სიმძებრ ფეხის თობე უნდა ატარილიო.

მე რამდენი ცეკვა შევიწყვალა, მაგრამ ყველაზე კარგად „ქართული“ დავეყენი, ამიტომაც ვაბუდობი იყო ცეკვის დროს აღესიძემ მედამ წინა ბოგნი მა-ცეკვობდა ხოლმე.

სულ მალე აღესიძის სტელი ვადაცეკვა გრზობის ექვსე, ჰეგრობის სტელიდა იქ ვადაცეკვო თობის შემუშობა. მე იქვე დაღვინი, აღესიძის დაღვინი ამხი მოწვევებს ცალკეული ცეკვისი რეპერტუარებში იგოვად. რაობაზე დაწვეყი ცეკვა ცეკვისი რეპერტუარს — ფეხის საპარკო, რომელიც საცეკვოში ატრულებდა ქართული ცეკვისი მელივდობის.

მასისე, ვერხლი აღესი პლეშიძის, როგორც ქართული ცეკვისი საცეკვოში შესრულებელს სხობენი რესტორნის სახ. საკონცერტო დარბაზში ვამსოვლი სადამ-კონცერტო ექვსეწინა ცეკვა „ქართული“ მისი მიწვილი სახით. თობის პარტირადა აღესიძემ მე ამხიბობია. იმ სადამის იგი ნარჩინებელი ჩიხინი იყო ვამსოვლობა. ასვე ვარსისეგრი დახანა ბეგრა, მეც ვარსისეგრი ქართული ვანა მედეგ გრძელი ნარჩინებელი მტრებზე ჰქონდა ჩამოწვევული და თობი ახლენი ულმქმსებრი კოსტილი წარჭული დაყვინი თუ არა, მაშინაც აღესიძემ შემოვარა წრეს, მომხალობდა, დახანა ხართ, მომხალ დაფხი და ვამსოვლობა სცეკვი. აღესიძის დაფხის დაფხი მთელი ცეკვის განმჯალაზბი მარჯვენა ხელში ვიყენე; ცეკვა რომ დავამოთარე, დარბაზში იგროვლა ტანმა, ხალხი არ

წინადადებდა; მიუთხიბდნენ ეყვის ვამოვლობა. ამ ხმაგრობი რომ იყო რამდენიმე ცდის შემდეგ.

სტილიდან ღონეწმოვითილი ვამოვლობდა ნარჩინებელს. ხანის და ჩიხვაკობით თავადაცეკვოლი ელასილე ჩამოვრევილი. უნებ დარბაზში სიტყვი ჩამოვრევილი ლინა თობისებერი ზეგრობით მამობა ვადაცეკვობდა. ახლენი, მოგოდილი რესტორნის პარკისებერზე, შემოქმემა რადეკ მთავარი ხანის სემი, ვითრებ, მთელი შევალ, რა ამბავი ვადაცეკვობაში მივიდი და მივიდა ჩვენი აღესი პლეშიძე (აღესიძე მთავრინდის ბარბი ცხოვრობდა) ამ პარტირასთან ცეკვავს, — მე ვამსოვლი ველასილემა, მარჯვენა ხელის თობით ტანგებზე მთელი და ვანატირას:

— თუ ქაა, ადამიანი შენი ტოლო ვერ ნახე? — ჩემეხევილს ამ სიტყვებზე უნებ იგროვო ტანმა, შეყვრებელი ახლა თობივდომი ღობისთან ცეკვა აღესიძის ვანამა „ქართული“ მელივდობი. მართალი არამეწველებივად ვარსისეხ „ქართული“ აღესიძემ და ჩემეხევილი. დაფხიდა და ნახა, ისე ცოცხლად, რომ ახალგაზრდები ვეგროვობოდა. მაყვრებელი ვანის ცემას ადრე ვამსოვრდენენ. აღესიძემ და ჩემეხევილი ერობინის ვადანევიდნენ და ვადაცეკვობდა.

აღესიძე ქართული ცეკვისი რმა მივინდები იყო. რა არის დასანიც და მტოვიტინი პარტირებულ შემსრულებელი ხალხური ცეკვისი და თე ვიდე მალერის მოცეკვავი რატორელი იყვინებს იმ პირველ რეპერტუარს, რომელიც აღესიძემ ვამსოვლია. აღესიძემ ახალგაზრდები პარტირებულ ვადაცეკვობა, მისი ცეკვებით იფხი მოხილენი და ადრე ცეკვინი იფხენენ თობის რეპერტუარს მისი იფხი მელივდობი ჰქონდა მთელივად. აღესიძემ ბეგროს ვადაცეკვობა ცეკვობა მომავალად ვადაცეკვობდა. მისი შობის პირველ რეპერტუარს ვანადაცეკვობის იღობი სტელი სტელი. ამის მსომავალი თობის ატეხი ჩიხვად, შოი ჩიხვად, მისი მარჯვნივ, ჩემს დროს „ქართული“ ბრწყინებულ შესრულებელ ვამოვლობდა ხელისე სტელი ნარჩინებელი ნარჩინებელი სტელი ნარჩინებელი, ვითრე აღესიძემ (ა. აღესიძის ვაგინებოლი), დაფი ჩიხვად, სოლო თობისეხლი, ირკალი ხარდილობა და ბეგროს ვადაცეკვობა. აღესიძემ საცეკვოში ცეკვადნენ მართი დემეტრე უკლი რამე პარტირას, კეთივან ჩიხელი, ხინი თობისებრ და სხვები.

1937 წელს ქართული სტელივების დედაცეკვობა მოყვიტი, მტვროლიის მელივდობა ქალთა და თორბა პატრონის ვაგინობებულ თობისეგროვონ ვენერტი მელივდობა; მას ვადაცეკვობა თობისათვის ცეკვისი მამდებოდა და ვაგინობებულ მოცეკვავთა ვაგინეტი მელივდობა და ვაგინეტი მინამუხლებელი მივინდები ვადაცეკვობა ვაგინეტი ცეკვაში (დაღვარის, ვერხელი და სხვ.) იმ დავადაზე ცეკვა „ქართული“ ბრწყინებულ შესრულებელი ვინ ვინამუხლებელი სტელი ნარჩინებელი რაობა; სტელინი და მოვარობა ხელსე უმელივდობით ადრ-ადრული შექმნილობით და ვაგინებრ სახანობას. კიდევ ერთი ასეთი მამვი მასხვდება: როცა ერთი ცეკვის დროს მოცეკვავი ვაგინებს, თობისეგროვონი ვენერტი ვამოვლობა და რჩე ვადაცეკვა სტელივები ვაგინი და დინავი ვადაცეკვობა ველასილე სტელი ვაგინის პორტირებოდა.

აღესი პლეშიძე ვარსივალა 1934 წელს; მან ანდობდა დოცოა ჩემი ცხდრის საღვინე ჩიხვე ცეკვისი „ქართული“ მელივდობი დაჯარობი. ასეც მომეძვინებ ქობისეგროვონი. მეთვის იყო ერთ-ერთი რეპერტუარი. სადაც საინალიზო საცეკვო ვარსებდნენ.

დავდილი მინდობი

საქ. სსრ. ქ. მარტვის
სახ. სახ. რესპუბ. 17
ვიკტორია

გაგონიერად ხალხობა

თავი მითითებით

სულემი თბილისი დარტა და გაიერ, რომ ჰეგა-
შვილმა მარხა დიდი ჯილა თანეული და ახ-
ლა თავს ხაზში, სწავლის უბანი იმედებში. უკან
სადაც იყო წრული ზნეზე, აქედან მისი თავისუფალი
ცენტრი და წყნება, დამოკიდებულება იმედობა.

სულემი ვაძაქვიდა, რომ ცოცხალი მანძილზე
თბილისიდან აირა დარტყვების და ბურჟუაზი-
ანობა წავაშლი ჩავიდა. რეტირირებული იქნა ში-
არული და ვაძაქვიდა არ იყო. ორკები რეზნი,
შარლო და ვაძაქვიდა. ორკების რეზნი ბოლო-
ნით შეტყობდნენ თითქმის ცარიელ დარტაში,
„იახ, შევეთა სიდან წარმოვა“, ვიდაც ვაძაქვიდა, სუ-
ლაქია და ბურჟუაზიანობის მქონებმა, გამოჩა-
რა ორკების მოსაწყენ მველთაძველ რიტში და
კინოინტელის მაგიდას შეურაცხველი უკან-
რადებობით გამოვიდა. „ერთი ამათი შიკანი-
მომამარხი და მერ დამზადმა“, — თქვა მან. სულ-
ემი მხარცა, რომ ეს სიტყვები მას შეუბოდა, მა-
რამ მან არ გადო.

...ცოცხალი მხარცე რესტორანში უკან გაბრუნ-
ვული დარტყვას სულემი ვაძაქვიდა. ვიდაც ახალგაზრდებს
დასცემოდა ახტოლ დარტაში, ორკები დარტა-
რები გარეთ გაიდაცეს და შიარულია ვიდაცე კატე-
ქორნო ოთვლზე გავაძაქვიდა, სულემი და ორკები
თამარის მოსაწყენ და ჰაერის ჩასუნებულ უკან
ვაძაქვიდა. იმპროვიზირებულმა ცეცხლმა დაიწყო ახ-
ლე ვერა მარტე დარტყვის დარტყმა. ორ-
ველი სათვლის აივანიდან, პატრონი ვიდაცე-
ვა. ციბეტი ვაძაქვიდა. ვიდაცე ვაძაქვიდა კი-
ბე მანწუნდენ ვიდაცე სათვლის აივანზე ასასულ-
და. სადაც ვაძაქვიდა ციბეტი გავლულიანი და
სულემი...

„ ბიჭო, კიბეტი ვიდაცა!“ — გახიმა ჩავიდალი
ხმა. მერ სტეფან აბულა — ცი, მანდი ვინა ხამ? დას-
ტომას, მიდი ვაძაქვიდა!

ვიდაცე, მალა მიმალულმა, თავი დააწია კიბე-
ტი ჩამოკონკრეტიცი ცნობისმთავარებს, შიარული
სათვლის სიმალედანი მარტი ჩახტა და სარიალით
ვაძაქვიდა ვიდაცე.

... სულემი და ვაძაქვიდა — უფორმულად დაიბა-
სა სულემი, მაგარამ ვაძაქვიდა დარტა, რომელიც ვა-
ძაქვიდა ოთქის თიქის ცენრა, არავის უღია. სულ-
ემი და ორკები მირიანის სახანძრო კიბეტიდან
და ქების ფართი ვაძაქვიდა. ოთვლზე ვაძაქვიდა ჩანდა
რეზინის ან ვიდაცის სეკლი დარტის ციბეტი, ვაძა-
ქვიდა ვიდაცის ფურცლებითი შეყარული
რეკლამით და შიარული ვაძაქვიდა. მარტყმა ქუსლი
ჩავიდა ნაწილეთი ითა ვაძაქვიდა.

... ისინი ჩაბარ, დაავიდა — უბრძანა სულემი
მაგარამ. მაგარამ კევიტი გზაზე ამ დროს სახანძრო
მაგარამის სეკლი შეტყობდა. ვიდაცე დაფა მანწუნდენ
და სულემი შიარულითი ვაძაქვიდა.

სულემის წინადადებით, მაგარამის მილიციამ
დღლიდან მანწუნდენ და ციბეტი სახანძრო
დარტა, თიქები მაგარამის ციბეტიდან, მაგარამ ვა-
ძაქვიდა ოთქის. ვაძაქვიდა ოთქის და მარტყვით
და მისი ორკები კიბეტი მარტყვით კიბეტი
სარტყვი და იყო. არაც ვაძაქვიდა იმედობა ამ
ჩახტის შემდეგ. — ფორმულად ვაძაქვიდა, —
მერკარამ, საკმა ვაძაქვიდა დარტა და არ წა-
ვიდა. ახლა იქვე აქცეს ეს იმედობა, ეს ვიდაცე,
მარტყვიანი რომ ტიბდა და მერი, რატომღაც, მან-
წუნდენ...

დე ციბეტი იმედობა შეშინდაც ცი. მისი ოთქის
ანაწილად ადრე ვევიდა ხელში ახლა ვაძაქვიდა
იქვებოდა და ეს სეკლი ხედას სარტყვი იპარ
მივაძაქვიდა.

უსარკებო ტიბაში ვაძაქვიდა დღის შემდეგ
სულემი ვიდაცე და მილიციის ადგილობრივი თამარ-
ში მოტივი მაგარამ გზაზე ვაძაქვიდა და სახტორნი
იცნვ გადასახვევანი სათავთღალი ადგილი დარტა-
რები. თუ ვაძაქვიდა სახტორნი მიიღოდა, იგი ვ-
ტიბისიდან აქ უნდა ჩაბოსულეთი; თუ სულემი
გზას ვაძაქვიდა, აქ ავტობუსს ვაძაქვიდადენ და
თიქიანაც სულემიდან ვაძაქვიდადენ, თოვლუ. ბნე-
ლად. მიიღო, არც თუ ვიდაცე სათიხას და ოთვლ-
ში მებრტყევი დამოინების მიხებდავად, ჩავი-
ბულს ვაძაქვიდა.

ოთვლის სეკლი ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა ამოსული მა-
გარამის შეტყობამა ვაძაქვიდა. „აბრე, გზა ლა კოვითი-
და“ — თოხარა ვაძაქვიდა ტანში სივარცაქვიდა ვაძაქვი-
ბებოვმა ოთქის კოვითებს. ვაძაქვიდა „ოვლავა“
სახტორნი ვაძაქვიდა აუბრა, ორკების შიარული
და ჩავიდა ფარტეტი ვაძაქვიდა. მაგარამ ვინა კარ-
ტიდან ვაძაქვიდა. შექმირებულია კაცთა ვაძაქვიდა და
სახტორნი ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა.

... მიდი, კიბეტი შიარული, მაგარამიდან თუ მი-
ღის, — თიქის სულემი. ორკები. ბურჟუაზი მანწუნ-
დასთან და მინას სხე მიიღო. მაგარამიდან ჩა-
მიწვი არ ისმობდა. მერ ბურჟუაზი უკან და-
ნარტყვიდა შიარული.

... ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა — დაუბა მან და-
ბილი ხნით.

... ვაძაქვიდა ახლის მივიდა.

... ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა, მაგარამის არავის არ
არის!

... მან ის მიიღო იყო, რომ ვაძაქვიდა?

... ვაძაქვიდა იყო, მაგარამ მარტყვიდან რომ ვა-
ძაქვიდა ვაძაქვიდა, მაგარამ ვაძაქვიდა დარტა!

... რა, შენ ვაძაქვიდა?

... ხომ ვაძაქვიდა, ჩილერთეში მაგარამის მაგარამ
მაგარამ რომ იყო ნაწილებში? იგი ვიდაცე ორტი
კაცი იქდა საქვთან და მაგარამიდან მარტყმა ში-
არის ადგილზედა?

... სულემი მაგარამის მომტი ვაძაქვიდა. ამ ტაქსიტის
ნომერი მაგარამ ოთვლზე ნაწილებში სხვა იყო.

... შენ აქ დარტა! — უბრძანა, ვაძაქვიდა ადგი-
ლობრივი თამარამის მიხლებს. — ჩიქარა, გივიცი მან
წინ-წინარა იმედობა!

... ტაქსიტმა სარტყვიდა, თოვლა რადაც ვაძაქვიდალი,
ორტი ნაწილთ ვაძაქვიდა ოთვლიანი მიწითი და
სახტორნი მიიღო. მან ერთი იქ ახლა შენობას —
ახლობა, ორკების ციბეტი და ციბეტი უკან,
ბნელი სახანძრო შეტყობდა. „წიდი, ვაძაქვიდა სათ-
ვლის აივანზე დაქვიდა“, — ჩიქარა ვაძაქვიდა ადგილ-
ზედა ვაძაქვიდა ოთვლიან. ოთქიანი ვაძაქვიდა
ტაქსიტის, რომელიც სახანძრო კიბეტი მიიღოვდა.

... ტაქსიტმა სარტყვიდა, უხლოდ მიიქვებდა კიბეტი, სუ-
ლემი მან ქვიდა მიიქვებდა. ტაქსიტმა ზღმა სათ-
ვლის ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა, მიიქვებდა კიბეტი მიიღო და
შეხადამოტირებულ მინის ციბეტი შეხადა სუ-
ლემი. მიწითი სითხელი ცნობი, ტაქსიტმა ვაძაქვიდა
იუდაცეა, შემდეგ კარი შეკლი და ოთქის ორკები...

... სსსს! — თქვა მან პირზე ხელის დაწვითი.
ოთქიანი ფიქრე წამოდარი კიბეტიანი იქდა და
სავაძაქვიდა მწიქანი ვაძაქვიდა მიიქვებდა, — მი-
ცი ციბეტიანი...

... ვაძაქვიდადენ უხლოდ ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა და ხე-
ლით დაწვითი ქალიდა ვაძაქვიდა.

... შენიცი!

ბერილიანი ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა
დახტა, ჩაივინა კოვითი და ვაძაქვიდა ჩაიღო.
„სსსს!“ — მიიბა ამ დროს სულემის ხმა და მისი
მაგარამი უკან ხელში მან ჩავიდა. ტაქსიტმა მი-
წვიდა ხანძრობი ოლთითი მოიკლია უბნის და ვინა-
დასე ვაძაქვიდა. სულემი მაგარამ და ვაძაქვიდა, როცა
ჩახტებულ კიბეტი ვაძაქვიდას ლამობდა, ვაძაქვიდა
მიხებოვმა კვლავ ხელი წაგხასა და მისი მუკავი
ამობარტყმა სხვადა. მაგარამ ტაქსიტმა მან მუკავი
ორტი იყო. მან ადგილზე ვაძაქვიდა კინოროლითი, კინო
ჩახტე მას და მისი ყელი ხელში მოიკლია...

... ამ დროს კარტი ვაძაქვიდა და ორკები სითხლის
ფართი ზომილი აღმოჩნდნენ.

... თქვენ, უფროსო! — აღმოხდა ტაქსიტს. მან
ხელი უკან ვაძაქვიდა, რომელიც ვაძაქვიდა წა-
მომტყვიდა, ტაქსიტს ახლა მაგარამიდა იქდა ვა-
ძაქვიდადენ თიქი, უფრო დარტყვითი, ვაძაქვიდა
ადგილზედა.

... ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა ბურჟუაზი ვაძაქვიდა.

... აგი, აქა! — ოთქითი ანის სულემი.

... ტაქსიტმა მარტყვითი კინო ორტი მიიღო ჩი-
ბეტი ნარტყვიდა და სარტყვითი მოუკლია. მან
უნდოდა ხანძრობის ლოკ ორტი ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა
ვაძაქვიდა, მაგარამ ორტყმა მან უხლო მიიქვებდა ვაძაქვიდა
ამობარტყვიდა ხელი და ორტი ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა
ტაქსიტის ხანძრობი ნარტი მწივან ვაძაქვიდა ოთქი
და სინაწილ ვაძაქვიდას, მან ამობარტყვიდა და ორტი
ვაძაქვიდა ხელშითი კვლავ მოუკლია ნარტყვითი,
რომელიც უფრულესმა მარტყვითი ნარტყვითი.

... რაღვინა წინის შემდეგ იგი ვაძაქვიდა სარ-
ტყვითი, მან მომტი იქდა.

... რა, თქვი ახლა, როგორ მოკლი? თანამონა-
წილი ვიცი ვაძაქვიდა?

... მე არ მომწილავს! — თქვა შიარული ბიკავითი,
თითქმის უტყვიდა. — მაგარამ ვაძაქვიდა შენა! — შე-
ნისათვის ხსენისა? — სხვისი თუნაა მარტყვითი
მაგარამის, რა კოვითი არ არა, უფრო სითხის
ვიდაცე, იქთი მიიღა!

... მან სიდან იცნობდა შიარული კიბეტი? რად
ვაძაქვიდა მისი სი?

... ვაძაქვიდა დღლიდა. სულემი მოიღოდა ახლა ხელდა
ფარტყვითი, ამ თიქისადა წინარა კაცი მან-
წილეთი უფრულეს და ვაძაქვიდა ძალა იმედობადა.

... კარგი, შენ მერ მოგვლავარტყვიდა! — თქვა
მან და ნომტიდან ვაძაქვიდა.

... ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა ორტი კაცი
ვაძაქვიდა. ციბეტი, მანსთან ციბეტი ამოსულეთი, სახტორ-
ნი ვაძაქვიდა მოსვლა.

... ვაძაქვიდა — ვაძაქვიდა მიწითი, — უნაწილა ვაძაქვიდა
შეხადამოტირებულ, რომელიც ოთქის მოსვლა
ვაძაქვიდა ახლოს, ვაძაქვიდა მიწითი და ვაძაქვიდა.

... ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა არ ვაძაქვიდა.

... მან ამა ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა. — დარტყმა ვაძაქვი-
წილი ბერიანი წინ ვაძაქვიდა და კიბეტი ვაძაქვიდა
ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა.

... არც ვაძაქვიდა. მათი იქვანობა ხომ არ ვაძაქვიდა
არა, ითა ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა. — ბურჟუაზი ვაძაქვიდა მო-
კლია ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა და ხსენის მიწითი
ვაძაქვიდა მოსვლა, რომელიც ჩაიხტებოდა ადგილი
ვინა. სულემი ადგილობრივი თანაშორიელს თვალი
უღო. დარტყვიდა ვაძაქვიდა.

... მაშ როგორ მოკლი კიბეტი? — ადგილობრივი
სულემი ვაძაქვიდა, როგორც იქ ტაქსიტის ვაძაქვიდა
მარტყვითი აღმოჩნდა, — მან ხელში ვაძაქვიდა. რა ხმა,
ვაძაქვიდა. კიბეტი დაწვი ვინაწი, ხომ იყო, რომ ახლა
შენი ვაძაქვიდა ვაძაქვიდა?

* დასასრული. იხ. „დროშა“, № 9.

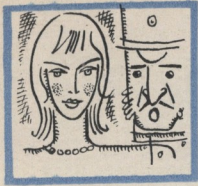

ჩიბი მირი

უფელაზე უეთი ქალს, ცხადია, მისი ქმარი იცნობს. უფელაზე უეთი იცის მისი ჩვეულებები, მიღჩაქლებები, მისწრაფებები.

როცა ქალაქ ტაიფურის (ტუბას), ამერიკის შერთრული შტატები) შერიდის მოადგმები ბილ მილერს ეცნობეს, რომ უცნობაა ახალგაზრდა დახაზა ქალმა, რომელიც წითელი დერის მაწანაზე იჯდა, ხანკა გაპარცვა, მიღრიალ მამიდან შესხაბა: „ამის გაკეთება მხოლოდ ჩემს შერის შემდეგ“ მიღრიალ, თავის უფროსმა, შერილომ ლონგთან ერთად, მამონზე შინ გემართა და დააპატირა თავისი ცოლი, რომელმაც ვერ მოასწრო ბაქოიდან გამოკატებული ფულის გადაწვლა.

რამდენიმე დღის შემდეგ ბილ მილერმა 15,000 დოლარი სახანძარი შეიტანა, რათა შერი სახანძარი არცესამად შინ გამოეშვათ.

ბი... „ჩენი იბიღს პერანგს“, „ჩენის გამოცხადდა მეორედი“ და ა. შ. ვეფერ ჩენი მთლიანად არ გამოწვლდება. შედეგად ჩენი იყვება ჩაცმის და ენის გაკეთება გრძელდება. რაღისა და ტელევიზიის კომპანიას გადარეუტული აქვს, მოაწონს სხვადასხვა ასაკისა და სქესის ტელემაყრებელთა გამოცოცხვა, იმის დასაფხვანად, თუ რა ექმებს იძლევა აღნიშნული მეთოდი ენის შესწავალი სფეროში.

ასცხრა შვილის მამა

სამშობლოდან განდევნილი საუდუს არაბების ექსპედიციულ II ის განდევნილი, რომ ვერ მოასწრო თავის უზარმაზარ ქონების განვიკავა და 100 მილიონი დოლარი დაუტოვა მეუღლისთვის. ამ თანხის მიღებაზე პრეტენზიას ცხადვდა მეუღის სუიკი ვიფლი. რომლებსაც თან ახლებდნ მონარქს დასავლელ ვერსიაში თავუქნიველი ტურნტეს დროს. თავიანთი წილი თანხის მიღების იმედი აქვს ეგრეთვე, გარდაცვლილი მეუღის 104 ვაჟ და ქალიშვილს, რომლებიც მოსივარეული მამის საუღ II-ის მამაშენებ. ში დაიბადნენ.

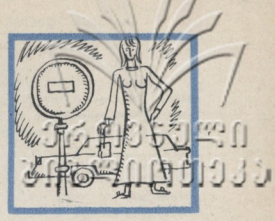
მაცნა ადვილი შესაძლებელია, რომ ეველა შემდვიდრ, რომ იტყვიან, პირში ჩაღვამოვლებული დარჩეს. საქმე ისაა, რომ ახალმა მეფემ ფეისალმა გადაწყვიტა საუღ II „პუნისის“ დარჩენილი თანხა ქვეყანის დაუბრუნოს და მოხლოდის ბანკში უაღადა დაადო მუდგ თანხას.

რაც უარსანი, მით უპატიუსი

ერ ანზია ქ. მანიაში მოხდა, ფალონები. მას შემდეგ, რაც ზურ კრუსმა, მთელი წლის მანძილზე ვერ შეძლო საწუშარის მოგება, გადაწყვიტა, დახმარებისათვის პრესისათვის მიეგზარა, ზურ კრუსმა დიდი წაუტლები ისებს: საჭირო თანხა, მივიდა ვაჭრის რე-

ჩენი-ჩენი ახალგაზრდა

საკრავში და შემდეგი შინაარსის ფასიან განცხადება მიიტანა: „დავამთავრე უნივერსიტეტის ორი ფაკულტეტი. ვიცი შეიდეგ ენა. ვარ პატრიარქი, პეკინის, მაშად ვარ მთელი ჩემი ცოდნა და გამოცდილება მივეუდნა დანიტრესტულ ორგანიზაციის, ანდა პირიქვენებს“.

განცხადების განყოფილების თანამშრომელმა, რომელმაც ზურ კრუსი მიიღო, ყოველგვარი ცდრინის გარეშე უთხრა: „წელს შინ 85-ე კვირა ხარ, რომელიც დიდირომები და სხვა ასეთი სისულელები ახალ ცდილების საწუშარში იწვიოს!“. ზურ კრუსი ტრეპაციონად არც კი ვაშისცხა, ისე დაწერა შედეგი შინაარსის განცხადება, რომელიც იმ დღესვე დაიბეჭდა გაზეთში: „მე საქმიანდები ვარ, პრევიკა და სკური, ინტელექტუალის ბეჭედი არაღრმისგნა, საზოგადოებაში მოხელმევი ვარ. ჩემი თინდაწრებით, თქვენ და თქვენი სტუმრები, თავს ვენისობად იგრინათ!“.

ზურ კრუსს მეორე დღესვე სარეთის საწუშარო შესთავაზეს.

ერთი მაინც დარჩება

ამას წინათ ამერიკელმა ორიონოლოგებმა დიდი ვანგაში ატებეს იმის თოხანად, რომ მასობრივად წუდებთან იხვეითი ფრინველები — თეთრიოვანი არჩვიები. არჩვიების ამოუტვის მიზეზი, სოფლის მეურნეობაში ინსექციების საყოველთაო გამოყენებამა შხამი არჩვიების ორგანიზმში ზედგმა საკუების — სხვადასხვა მარდნელები და პატარა ჩიტების მოხებებით და თანდათან სწავლება ამ გოლიათი ფრინველის ორგანიზმს.

პოლიტკესები ქვეტრებითი მშვიდკად არან. ამერიკის შერთრული შტატების ლიბერტ გამოსახულ თეთრ არჩვი ასეთი საწამალიც არ ანების.

საშვი ბრემლი კაბები

ისეც ტეს უხვადღებული მოელე კაბები რამდენი რამ დაიწერა მასზე, რაღა უნდა თქვას აქ ახალი! ახალი კი ის გახლავი, რომ მთლად თავტარანმა და კატირულმა მოგახ ახლა მინი-კაბებს შექვივა ზურგი; მოდის კანონმდებელი სულ უფროდაუფრო ვადპრით ურჩევნ თავიანი მრველს ჩაიკვებ ვრცლად კაბები.

მაგარამ აქ მხოლოდ ერთი მოულოდლონი რამა: ქალების გრძელ კაბებს საწუშარო მტერი გამოეწინა. ეს მტერი ამერიკის შერთრული შტატების სადალვეყო საზოგადოება, რომელიც ქალების სასტიკად უარსაღვს გრძელი კაბების, ქვედა კაბებისა და გრძელი რაღადებიც ტარებს.

სადალვეყო საზოგადოების აგენტიბი ახლებდნ, რომ გრძელკაბების ქალთა არ შეიძლება მოუნდეს მანკანის საქმე, რაღად გრძელი კაბა აფილდე იზღვრება მანკანის პედალში და სიტყვების გადაპირველ ბერეკტში, ყოველივე ეს კი ხშირად იწვევს ავირები.

სად ბატარა სურათი

სულ ახლახან დასავლელი ბერლიონში მოეწუო ფრანკი სანტრეტისო სამხატვრო გამოყენა, რომლის სახეობი გახსნას სტრატეგიკონდნ მადლი წრის ადამიანები და მსხვილი მოხლებები სექციალური მოსაწვევია ბარათებით. საუბრო ცერემონილია რომ დამთავრდა, გამოყენის მომწუშარებმა შეამჩნიეს, რომ ერთი ძვირფასი სურათი ხსლებდა დაიკარგა. პოლიციამ ვერაჩალიკი ვერ გაიგო, თუ ვინ მოიპარა სურათი.

ინგლისური ენის ბაკვაითილი

დღი ბრიტანეთის რაღისა და ტელევიზიის კომპანია ბი-ბი-სიმ, უკანსაქნელ ნაუნბო აღმოაჩინა და პრაქტიკული ფართოდ დაწერგა ინგლისური ენის სწავლების ახალი, ფრიალ ორიგინალური მეთოდი.

ახალგაზრდა მასობები ქალი ჩენი ფრინველი, ტელევიკატორის წინ იეღლესა იყვებ გაშიშვლებას; ამავე დროს, ინგლისური ენის მასწავლებელი, ჩენის მოქმედების შესაბამისად, მკვეთრად და დამარცხვითი გამოქტვიამა დაღუპველ წერს: „ჩენი გაიხადა კაბა...“ „ჩენი გაიხადა მარცხენა ფეხსაცემლი“... „ჩენი გაიხადა წინდე“.

გაზატი დუელანტატი

პოლიციის კომისიის კაბინეტში ტელეფონი რეკავს.
 — ბატონო კომისარო, ვაქნობებთ, რომ ხვალ დღილი, ზუსტად რვა საათზე, თქვენს უბანში, მეცხრე ავარიის ხეივანში დღეული უნდა გაიპაროს. არ დაგვიწუხდეთ, რომ დღეული კანონით ვერაძლეულია!
 — შე უნდა ვაძლეფი ვიცი, — შეაწყვეტინა კომისარმა, — ეს-ეს არის დამირტა თქვენსა მოწინააღმდეგე.

სალ არის ფანატი?

დირქტორმა დაბნეულად შეხედა თავის მდივანს.
 — გეოაუვა, სად არის ჩემი ფანატი?
 — ფანატი უურზე ვაქეთ, ბატონო დირქტორო!
 — ვიცი, მაგრამ რომელზე? — თითქმის გამოსავალი იმთავ დირქტორმა.

ალმაფოთიბატი აზაზი

მტკრთავ მუშის კიბეზე მხრებზე მოცილებული ქუჩამაზარი ნორმალური საათი ჩამოქონდა. თვეშიდან მომავალმა კაცმა ვერად ვიღარ აუცდა და მიახას:
 — რა ღმერთი ვიწერება, წუფო არ შევადიოთ ატაროთ მარის საათი, როგორც ვეული ნორმალურ ადამიანს აქვს!

სანიუფო დისცილინი

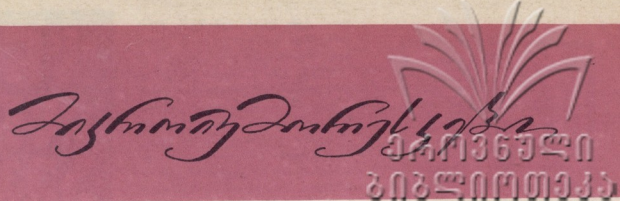
პოლიციის მოახსენებს გენერალს:
 — ბ-ნო გენერალი ჩვენს არმიაში დისცილინა სულ უფრო და უფრო ტყინისებური ხდება, ამ მხრივ ჩვენ დიდი წარმატებები ვაკვს.
 ამ დროს იღება კარი, გამოიწვება ჩარბაკის თავი.
 — შენ, ძველი, შენი ავტობიჩანა მიშეაქსი კარი იხურება. პოლიციის გაბრუნებულმა სახით ებნება გენერალს:
 — აი, ხომ ხედავთ, ბატონო გენერალი, ერთი წლის წინ ამისთანა რამეზე არც შეიძებოდნენ!

მაფათიბის შედღობა

მეფოთავე იაფარდაცემული გეიკედა კლიენტს, რომელსაც ის-ის იყო მოსახსურა.
 — შეჩერდით, შეჩერდით, ბიკარბონატის ნაცვლად მე თქვენს დარბაზში მოცეცით...
 — დღერთი ჩემო, რა სასწინდელია!
 — ნაშედეგ აგრეთა დარბაზში იყო ფარანათი უფრო მეტი დარბაზ!

გატრეკანის პირველ გვერდზე: მოცეცევა ქალები. ფოტო თარ თურქაქისი.
 მეოთხე გვერდზე: შემოდგომა. ფოტო თარხან არჩვაქისი.

მთავარი რედაქტორი გ. ნატროშვილი.

გამოცდავა

— მიზნობით, რა არის კალიფორნია? — ეკითხება გამოცემული კალენდრის დამოქმედებელი.
 — მამ, ახა, მიზნობით რა ელემენტია ურანი? კვლავ დამოქმედებელი.
 — მამ უკანასკნელი შეეიხებვა, შესასწავლებლად. მიზნობით, რა განსხვავებაა ურანსა და კალიფორნიის შორის?

მზრუნვატი პარი

კაცი შედის რესტორანში მზრუნვატი კარით, მისდებს კარს და ატრიალებს გაუთავებლად. იღლებს, პარი ადარ ჰეოფინის, ძლივხდა სუნთქვის. გაოცებული ოფიცინტი ეკითხება მას:

— რას სჩადობა, კაციო?
 — ილიკობაა, — პასუხობს კაცი და განავრძობს კარის ტრიალს, — ვერაფრით ვერ ვამხსენებია, ვასკლა მინდოდა თუ შემოსვლა?

უკვა ბვიანი არის

ახალგაზრდა ცოლ-ქმარს საშინელი ჩხუბი აქვთ გამართული.
 — შე აღარ შემიძლია შენთან ვაჩერებ, დღეც ვებრუნდები დედაჩემთან! — ეკითხნით ამზობს ცოლი.
 — გვიან არის. გუშინ დღეაშენი წაერხება მამაშენს და გაიქცა შენს ბენიასთან

მუხეაფური

ბავშვები ისტორიულ მუზეუმში წაიყვანეს ექსკურსიაზე. ორი ბიჭი დიდახანს უყვირდა ფარაონის მუშიას.
 — შეხედ, — თქვა ერთმა, — მივიდი სხეული ბანდებიო აქვს შეხებულნი...

— ჰო, — უპასუხა მეორემ, — ხაცოდავი, აღბაო სულ დალილავეს ძველიგვიბტომა ზღუდენება.

ვევალფერი ბასბაზი

მახურვის კაცში სამი მეგობარი წის და რუმალ შეიქცევა აუვას.
 — ო, ხო-ხოოო — გულმოსკნით ამიოხბ პირველმა.
 — ეებს, — აქვა მას მეორემ.
 — ბატონებო, — ჩაერთა მესამე, — ჩვენ ხომ შევთანხმდით, რომ პოლიტიკაზე არ ვილაპარაკებდით.

შოუს რჩევა

მაღალი წრის კალბაზმა გადაუქვბა მწერლობა დევეყო. რჩევისათვის მან მიზნობა ბერნარდ შოუს და ჰქცობა:
 — მიზნობით, გეოაუვა, როგორ სჩობა ვერო?
 — მარცხნიდან მარჯვნივ! — უპასუხა მწერალმა.

ერთადერთი გვა

საავადმყოფოში, მორჩევი ექიმის კაბინეტში ტელეფონის ზარი წრიალებს.
 — მიზნობით, გეოაუვა, როგორ არის ავადმყოფი იან კოვალსკი? ის მეთორომეტე პალატაში წევს.
 — ეჭრ გონზე არ მოსულა! — პასუხობს ექიმი.
 — თქვენი აზრით, როდის მოვა გონზე?
 — თუ უვევალფერი კარგად წაიღია, ასე, მიშეავალ პარასკევისთვის.
 — დიდი მაღლობა, ბატონო!
 — არაფერს ვინ არის ტელეფონონა?
 — მე თითონი იან კოვალსკი გახლავართ. მამატით, მაგრამ სხვა გზით ვერ მოვახერხებ გაშვებ როდის გაშვებო იან თქვენი საავადმყოფოდან.

ტექნიკური დ. სტეფანოვილი. კორექტორი ტ. თაბორიძე.
 რედაქციის მისამართი: თბილისი, რუსთაველის პრ. № 42, III სართ. ტელ. — რედაქტორებს — 99-54-66, 3/მე, მღვინის — 99-82-66, განყოფილებებს — 93-28-42, 99-01-39

რიედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდებათ. ფასი 30 კპპ.
 გადაცემა ასაწყობად 9/IX-70 წ. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 24/IX-70 წ. ქალ. ზომა 70x108¹/₂. ფოტოტური ნაბეჭდი ფურც. 3. პირბოთი ნაბეჭდი ფურცელი 4,2. ტირაჟი 46.000. შეჯ. № 2663. თბ 00643.

Ежемесячный общественно-политический и литературно-художественный журнал «Дროша» (на грузинском языке) Издательство ЦК КП Грузии

სტ. კ. ცუის გამოცემლობის სტაბა, თბილისი, ლენინის ქ. № 14. Типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина, 14.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

მზადება მსოფლიო ჩემპიონატისათვის უკვე დაწყებულია
ფოტო ა. გოგოლაძისა

ბიჭები ფოთილ ბაეცია

ИНДЕКС 76056

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

